Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT פרייז 20 גראָשען

היינט 8 זייטען.

נייער פאָלקסבלאַט

אומפּאַרטייאישע פּאָליטיש-געזעלשאַפטליכע טאָג-צייטונג

Nr. 256/1551 | Łódź, Niedziela 4 listopada 1928 r. | זעקסטער יאהרגאַנג | לאָדז, זונטאָג, כא מרחשון תרפ"ט | Nr. 256/1551

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 24-71. | אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּיעטריקאָווער 21, טעל. 24-71

יודישע האַנדווערקער און אַרבייטס-געבער!

שטימט דעם 18. נאָוו. בעת די וואַהלען צו דער קראַנקען-קאַסע פאַר דער יודישער אַרבייטס-געבער-ליסטע נומער

7

היינט, זונטאָג, 8 אַ זייגער אין אָוונד קומט פאָר אין לאָקאַל פון צענטראַלען האַנדווערקער-פערבאַנד (פּאָלודניאָווא 4) — אַ

גרויסער מאַסען-מיטינג

געווידמעט די וואַהלען צו דער קראַנקען-קאַסע.

מיט רעדעס וועלען אַרויסטרעטען: אַדוו. צימערמאַן, מאַג. שטרויך, דיר. אַרדינאַנס, ראַטמאַן פיין, ש. שוואַרצבערג, קאַשינסקי א. אַ. קומט מאַסענווייז! אַריינגאַנג פריי!

דער ווינטער-סעזאָן פון

„BRISTOL"

קאַפע-רעסטאָראַן

פּעטריקאָווער 30, טעל. 25-91.

איז ערעפענט געוואָרען. ס'איז ספּעציעל אַנגאַזשירט געוואָרען דער בעריהמ-טער רוסישער אָרקעסטער „SŁAWIANKA"

וועלכער וועט אויספיהרען געזאַנגען און פערשידענע ראָמאַנסען.

טעגליך קאָנצערט פון 7.30 ביז 12 אַ זייגער ביינאַכט, שבת און זונטאָג פון 6 אַ זייגער אָוונד ביז 12 אַ זייגער ביינאַכט.

גלייכצייטיג עמפּפעהלט דער אויבענדערמאָהנטער גוט-בעקאַנטער קאַפע-רעסטאָראַן איהרע געשמאַקע שפּייזען.

דער בופעט איז פערזעהען מיט קאַלטע און וואַרימע מאכלים. עמפּפעהלענדיג זיך דעם געעהרטען פּובליקום, פערבלייב איך

די פּרייזען פון די שפּייזען זענען נישט געהעכערט. מיט אַכטונג

אינהאַבער: ה. בערנהיים.

אַכטונג!!!

פליישער-אַרבייטער פון דער פּראָווינץ!

קומט נישט קיין לאָדז!

די לאָדזער פליישער-אַרבייטער שטרייקען שוין 3 וואָכען פאַר זייערע גערעכטע פאָדערונגען.

די פערוואַלטונג

פון פּראָפעסיאָנעלען אַרבייטער-פעראיין אין דער פלייש-אינדוסטריע אין לאָדז.

ישיבת „תורת אליעזר" ע"ש הרה"ק אדמו"ר מראדאשיץ זצ"ל

— לאָדז, פאָרזשעטשנאַ 12 —

איז מודיע, אַז היינט, זונטאָג א' חיי שרה (4/11) 6 אַ זייגער אין אָוונד צום ערשטען טערמין, און ביי אַ נישט גענוגענדער צאָהל מיטגלידער דעם זעלבען טאָג 8 אַ זייגער אין אָוונד צום צווייטען טערמין, ביי יעדער צאָהל מיטגלידער, וועט פאָרקומען אין לאָקאַל פון דער ישיבה די

גענעראַל-פערזאַמלונג

מיט פאָלגענדען סדר-היום: 1) ערעפנונג, 2) וואַהלען פון אַ פּרעזידענט און אַסעסאָרען, 3) טעטיגקייטס-בעריכט, 4) בעריכט פון קאַסע-בעשטאַנד, 5) פאָר-לייגען און ענדערן די סטאַטוטען, 6) וואַהלען פון אַ פערוואַלטונג און רעוויזיאָנס-קאָמיסיע, 7) פערשידענע פאָרשלאָגען.

מיר ווענדען זיך צו אַלע, וואָס דער כבוד התורה און אויך דער כבוד פון נפטר זצ"ל איז ביי זיי טייער, אַז זיי זאָלען צאָהלרייך און פּינקטליך ערשיינען.

די צייטווייליגע פערוואַלטונג. 2260

האַנטווערקער-פעראיין

אַגראַדאָווא 9.

צו אַלע יודישע האַנדווערקער, און ספּע-ציעל צו די יודישע שוסטער-מייסטער!

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער ידיעה וואָס איז געווען אין פרייטאָג'דיגען נומער „נייער פאָלקסבלאַט" פערעפענטליכט דורכ'ן שוסטער-צעך, זאַכאָדניאַ 66, אַז די, וואָס וועלען זיך נישט פערשרייבען אין די צעכען, וועלען פערלירען דאָס רעכט צופיהרען אַ זעלבסטשטענדיגען ווערקשטאַט, מעלדען מיר, אַז עס איז

אַ בלאָף

ווייל דאָס געזעץ צווינגט נישט קיינעם צו געהערען צו קיין צעכען.

די פערוואַלטונג.

Dr. DONCHIN

מאָנופּאָלער 1, טעל. 97-9

ספּעציאַליסט פאַר הויט-, ווענערישע און [illegible]

[illegible] 7–4 נ.מ.

פון 10–1 מיטאָג און פון 4–7 נ.מ.

פאַר פרויען אַ באַזונדער אָפּטהיילונג פון 10 ביז 1 [illegible]

אַ בוכהאַלטער

וועלכער בעזיצט אַטעסטאַט זוכט אַ פּאָסטען אָדער אַנ-דערע אַרבייט צו ערפאַהרען. רען העניך פרענקעל פּיעטריקאָווער 14. 2258

אַנ'אָרט צו שלאָפען

פאַר צוויי אָנשטענדיגע יונגעלייט

פּוּלנאָצנאַ 1, וו. 8. 2232

יונגער מאָדערנער **שדכן**

יעקב פעלצמאַן

לאָדז,

אַלעקסאַנדראָווסקאַ 58

אנטרעפען ביז 12 בייטאָג.

עפענטליכע אויפפאָדערונג!

אַזוי ווי אויף די בּזהעריגע אָנגלאָדונגען פון בוררים-גערי׳כט ביים פעראיין פון טעקסטיל-אינדוסטריע-פאַבריקאַנטען, האָט זיך ה' שמחה ברענדזעל, נאָוואָמיעסקאַ 6 נישט געשטעלט, פאָדער איך איהם אויף צום לעצטען מאָל צו קומען דעם 5/11 ד. י. 7 אַ זייגער אָוונד צום בוררים-געריכט ביים פעראיין פון טעקסטיל-אינדוסטריע-פאַבר קאָנטאָר זאַכאָדניאַ 68, וועגען ערלעדיגען צו מיר צוקומענדע רעכ-נונג פון 15/6 ד. י. אין געגענפאַל, וועל איך נעריכטליך פאָר-טרעטען,

ה. ליבערמאַן,

מעכאַנישע פליוש פאַבריק, פּעטריק. 49

257

מזל-טוב!

ווינשען מיר דער

פאַמיליע גרינשטיין

צום געבורט פון זייער זוהן,

זיי זאָלען איהם גרינג דערציהען און האָבען פון איהם פיל נחת.

פאַמיליע דאַנציגער.

צו דער אַפּערע פון

משה קאַרמאַזין

לאָדז, צעגעלניאַנאַ 5.

מיר בעטען אַלע סוחרים, וועלכע זענען בעשווינדעלט געוואָרען דורך דעם אַפּעריסט משה קאַרמאַזין, אַז זיי זאָלען קומען היינט, זונטאָג 6 אַ זייגער אין אָוונד צו ה' ש. בראַנד, נאָוואָמיעסקאַ 3, כדי פאָרצו-נעהמען אַ וייטערדיגע אַקציע.

די גלוביגע.

11 רעליגיעזער אַרבייטער! 11

אַגיטיר און שטים פאַר דער ליסטע

פעראייניגטער רעליגיעזער אַרבייטער וואהל-קאָמיטעט ביי

„פּועלי אמוני ישראל" לאָדז און אומגעגענד!

היינט, זונטאָג, דעם 4-טען נאָוועמבער, 8 אין אָוונד וועט פאָרקומען אין לאָקאַל פון פּא"י (ווסכאָדניאַ 66) אַ גרויסער

וואַהל-מיטינג

א. ד. ט.: „די אויפגאַבען פון רעליג. אַרבייטער שאַפט ביי די איצטיגע קר.-קאַסע-וואַהלען"

אַרויסטרעטען וועלען די ח"ח: ב. מיעלניק, ה. זילבערשטיין, ד. באָמאַל, רעד. פּ. לאַנדענבערג א. אַ. איינגאַנג פריי!

מיר דריקען אויס אונזער טיפסטען מיטגעפיהל דעם ה'

גבריאל וועלנער

צום פריהצייטיגען טויט פון זיין ברודער

נ. ע. מאיר

די איבערציהערינס און שטאָפּערינס

פון דער פירמע, זילבערשטיין נאַרוטאָוויטש 83.

פױליש=ליטװישע קאנפערענץ

האט זיך געעפענט אין קעניגסבערג.

קעניגסבערג, 3 (אטע) הײנט איז פארגעקומען די ערשטע פלענאר-זיצונג פון דער ליטװיש-פױלישער קאנפערענץ. די ערשטע רעדע האט אין נאמען פון דער דײטשער רעגירונג געהאלטען דער פרעזידענט פון מזרח-פרײסען טיער. דעם פארזיץ האט געפיהרט פרעמיער װאלדעמאראס, עס זענען אפגעגעבען געװארען בעריכטען פון דרײ קאמיסיעס

די נאהענטסטע פלענאר-זיצונג קומט פאר מאנטאג.

קעניגסבערג, 3 (ספ. טעל.) די פױלישע דעלעגאציע צו די אונטערהאנדלונגען מיט ליטע איז אנגעקומען קײן קעניגסבערג. מיט דער ליטװישער דעלעגאציע איז מיטגעקומען דער קריגס-מיניסטער דאו קאנטאס.

קעניגסבערג, 3 (אטע). דער מיטגליד פון דער פױלישער דעלעגאציע האלובקע איז הײנט געװען בײ דעם ליטװישען געזאנדטען אין בערלין סידזיקאוסקאס און מיט איהם ארומגערעדט דעם טערמין פון דער ערשטער שותפות׳דיגער זיצונג.

מלוכה - פרעזידענט אױפ׳ן קבר פון אונבעקאנטען זעלנער.

װארשא, 3 (טעלעפאניש). פרײטאג בײטאג האט דער מלוכה-פרעזידענט ארױפגעלעגט א קראנץ אױפ׳ן קבר פון אונבעקאנטען זעלנער. אין נאמען פון מארשאל פילסודסקי האט ארױפגעלעגט א קראנץ דער װיצע-קריגס-מיניסטער גען. פאבריצא. נאכדעם האט געלעגט א קראנץ דער פראנצױזישער אמבאסאדאר לאראש.

דערמארדעט א שטײער-אינספעקטאר.

קראקא, 3. (א. װ.) נעכטען האט מען אין בארניא דערמארדעט דעם שטײער-אינספעקטאר װיניארסקי. די באנדיטען האבען זײער קרבן אדורכגעשניטען דעם האלז מיט א בריטװע און האבען בײ איהם צוגערױבט דאס גאנצע געלד, װאס ער האט בײ זיך געהאט.

צװײ קאנגרעסען פון פ. פ. ס.

סאסנאװיק, 3. (א. װ.) די פרײטאג׳דיגע זיצונג פון פ.פ.ס.׳שען צוזאמענפאהר איז פארגעקומען אונטער׳ן פארזיץ פון דעפ. זשולאװסקי. דעפ. פוזשאק האט אפגעגעבען א בעריכט פון צ.ק.װ. ער האט שטארק אנגעגריפען די שפאלטער און געפאדערט, אז זײ זאלען אװעקלײגען זײערע סײם-מאנדאטען. דעפ. מארעק האט אפגעגעבען א בעריכט פון פ.פ.ס׳שען סײם-קלוב. דעפ. ניעדזשאלקאװסקי האט געהאלטען א רעפעראט װעגען דער אױסלענדישער פאליטיק, בעציהונג צו דער פעלקער-ליגע, קעלאג-אפמאך א. א. װ.

דער לאדזער פרעזידענט דעפ. זשעמיענצקי האט ערקלערט, אז ער בלײבט אין דער פארטײ.

קאטאװיק, 3 (א.װ.) פרײטאג האט זיך געעפענט דער קאנגרעס פון די אפגעשפאלטענע פ.פ.ס. די צאהל דעלעגאטען בעטרעפט 314. בלױז פון װארשא זענען געקומען 90 דעלעגאטען מיט׳ן פאליצײ-קאמענדאנט לאקיעטקא אן דער שפיץ. ס׳זענען אנגעקומען 20 בעגריסונגען. דעם ערעפנונגס רעפעראט האט געהאלטען דעפ. שטשיפיארסקי.

דיכטער ליב יפה בײם מלוכה=פרעזידענט.

װארשא, 3 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) דער מלוכה-פרעזידענט האט הײנט אױפגענומען אױף אן׳אױדענץ דעם דירעקטאר פון קרן היסוד, דיכטער ליב יפה. די אױדענץ האט געדױערט א האלבע שעה.

200 טױזענד מענשען פאר דער געפאהר פון הונגער=טױט.

לאנדאן, 3. (אטע) פון שאנכאי מעלדעט מען, אז אין דער פראװינץ קאן-טשאו הערשט צוליב דער אומגערעטעניש א געװאלדיגע הונגער-קאטאסטראפע. אױב ס׳װעט נישט אנקומען קײן שנעלע הילף זענען 200 טױזענד מענשען פערמשפט אױף א הונגער-טױט. דער באנדיטיזם פערשפרײט זיך אין דער גאנצער פראװינץ.

אױפרײס אין סאסנאװער קױלען=גרובען.

סאסנאװיק, 3 (טעלעפאניש). אין דעם קױלען-גרובען „טשאלאדזש" איז נעכטען פארגעקומען א דינאמיט-אױפרײס. על-פי-נס זענען נישט געװען קײן מענשליכע קרבנות. צוליב דעם װאס די װינדעס זענען איבערגעריסען געװארען זענען די ארבײטער פון די גרובען ארױס אױף לײטערס

װידער א גרױסע בױ-קאטאסטראפע אין פאריז.

פאריז, 3 (אטע) אין דעם עלעגאנטען קװארטאל פון פאריז איז נעכטען פארגעקומען א גרױסע בױ-קאטאסטראפע. ס׳איז פלוצלינג אײנגעפאלען א 5-שטאקיג הױז. צוליב דעם, װאס די קאטאסטראפע איז פארגעקומען שפעט בײנאכט זענען נישט געװען קײן מענשליכע קרבנות. אױפ׳ן ארט פון דער קאטאסטראפע איז געקומען דער פרעמיער-מיניסטער פואנקארע.

זיג פון דער לײבאר-פארטײ בײ די שטאט=ראט=װאהלען אין ענגלאנד.

לאנדאן, 3 (ספ. טעל.) בײ די װאהלען צו די שטאט-ראטען אין ענגלאנד האט די לײבאר-פארטײ אפגעהאלטען א גרױסען זיג.

לופט-רײזע אױסטראליען — ענגלאנד.

סידנײ, 3 (ספ. טעל.) קאפיטאן הורקלי און דער פליהער מואר, װעלכע האבען אונטערגענומען א לופט רײזע פון אױסטראליען קײן ענגלאנד פליהען ארױס מארגען פון װינדהאם.

רומענישע רעגירונג אין דימיסיע.

בוקארעשט, 3 (אטע) דער רומענישער מיניסטארען-קאבינעט האט זיך אנגעגעבען אין דימיסיע.

דער לאקאוט אין דער דײטשער מעטאל-אינדוסטריע.

בערלין, 3 (ספ. טעל.) דער לאקאוט אין דער מעטאלורגישער אינדוסטריע אין אױבער-רהײן און װעסטפאליען האבען געברענגט צו א שטילשטאנד אין גאנצען װירטשאפטליכען לעבען און אין האנדעל.

ס׳װערען געמאכט פרובען צוריק אנצוהױבען די אונטערהאנדלונגען צװישען די ארבײטער און ארבײטסגעבער.

לארד אלענבי בײ פראפ. װײצמאן.

ני-יארק, 3 (י.ט.א. טעלעגראפיש) דער ערא‏בערער פון א״י לארד אלענבײ האט בעזוכט דעם פרעזידענט פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע פראפ. חיים װײצמאן. בעת׳ן געשפרעך האט ער אױסגעדריקט זײן צופרידענהײט מיט די ערפאלגען פון דער אונפארטײאישער קאנפערענץ, װאס װעט דערפיהרען צו דער פערברײטערונג פון דער יודישער אגענץ.

פײערליכע ערעפנונג פון נײעם שול=יאהר אין העברעאישען אוניװערזיטעט.

ירושלים, 3. (יט"א. טעלעגראפיש) נעכטען איז דא פארגעקומען די פײערליכע ערעפנונג פון נײעם אקאדעמישען יאהר אין דער העברעאישער אוניװערזיטעט. די פײערונג איז געװען פערבונדען מיט דער חנוכת הבית-פײערונג פונ׳ם װאטענבערג-בנין, אין װעלכען ס׳געפינט זיך דער מאטעמאטישער אינסטיטוט אױפ׳ן נאמען פון פראפ. אײנשטײן.

די פײערליכע ערעפנונגס-רעדע האט געהאלטען פראפ. מאגנעס. ס׳זענען פערשריבען 106 סטודענטען און ס׳װערען נאך װײטער אנגענומען נײע. אין דער כעמישער לאבאראטאריע האבען פאראיאהרען געארבײט 5 אראבישע סטודענטען. דער אריענטאלישער אינסטיטוט איז פערברײטערט געװארען: ס׳איז אנגענומען געװארען א נײער מוזולמענישער לעקטאר.

שאול טשערניכאװסקי אפגעפאהרען קײן אמעריקא.

בערלין. (י.ט.א.) דער בעקאנטער העברעאישער דיכטער דר. שאול טשערניכאװסקי, װעלכער האט געלעבט אײניגע יאהר אין בערלין, איז אפגעפאהרען אין די פעראײניגטע שטאטען, װאו ער װעט האלטען א רײהע רעפעראטען װעגען דער נײ-העברעאישער שפראך אין ליטעראטור.

די רײזע פון שאול טשערניכאװסקי שטעהט אין צוזאמענהאנג מיט׳ן 10-יעהריגען יובילײ פון שטיבעל-פערלאג.

אין ני-יארק איז געגרינדעט געװארען א קאמיטעט צו פײערען דעם יובילײ פון שטיבעל-פערלאג, װאס װעט צוזאמען מיט ד״ר טשערניכאװסקי פיהרען א פראפאגאנדע צװישען די אמעריקאנער יודען פאר דער נײ-העברעאישער ליטעראטור.

די ציהונג פון דער דאלארובקא.

8000 דאלאר — נומער 158,861.

3000 דאלאר — נומער 990,384.

1000 דאלאר — נומער 570,888 420,899 540,181 499,328 186,018.

500 דאלאר — נומער 418,032 236,074 860,571 846,557, 234,322 87,142 922,759 203,398 316,789 941,025.

100 דאלאר — נומער 837,089 425,051 884,123 911,585 982,856 924,370 406,997 546,038 525,398 146,087 780,364 157,622 490,170 902,408 199,142 984,120 255,268 499,570 239,505 771,571 189,018 754,002 769,183 689,200 322,746 946,948 734,716 502,989 117,832 798,024 715,475 358,968 677,189 848,914 203,075 735,310 960,705 55,637 670,563 432,206

ארום די געשעהענישע אין לעמבערג.

80 פערװאונדעטע—פון זײ 30 פאליציאנטען. — פערברענט דעם אוקראינישען ספארט=פלאץ.— דעמאלירט רעדאקציעס.—װײטערדיגע דעמאנסטראציעס.—נעכטען איז אין לעמבערג געװען רוהיג

לעמבערג, 3 (טעלעפאניש) עהערנעכטען 7 א זײגער אינאװענר איז געקומען קײן לעמבערג אױפ׳ן האלערטשיקעס-צוזאמענפאהר דער גענעראל האלער, פאר׳ן זשארזש-האטעל, װאו דער גענעראל האט זיך אפגעשטעלט האט זיך פערזאמעלט א גרױסע צאהל אקאדעמיקער און סקאוטען, װעלכע האבען דעם גענעראל געמאכט גרױסע אװאציעס. גענעראל האלער האט זיך בעװיזען אױפ׳ן באלקאן און האט געהאלטען א רעדע צו די מאניפעסטאנטען, אױפ׳ן ארט זענען געװען אויטאס מיט בעװאפענטע פאליציאנטען. ס׳האט זיך געבילדעט א רעמאנסטראציע פון 1500 מאן, װעלכע איז אװעק צו דעם אוקראינישען קװארטאל, װען די דעמאנסטראציע איז צוגעקומען צו דער רעדאקציע פון אוקראינער „גאװי טשאס", האבען זיך די דעמאנסטראנטען געװארפען אױפ׳ן לאקאל פון דער רעדאקציע, אױסגעהאקט די שױבען און צובראכען די אײנארדנונג.

א צװײטע גרופע רעמאנסטראנטען האט אױסגעהאקט די שױבען אױף „פארװאל" נישט װײט פון דער רעדאקציע „כװילא". פלוצלונג זענען אין המון געפאלען עטליכע רעװאלװער-שאסען. די פאליצײ האט רעמאלט מיט הילע שװערען אנגעהױבען פונאנדערצוטרײבען דעם פערזאמעלטען עולם.

ערשט צעהן א זײגער אװענר האט זיך דער פאליצײ אײנגעגעבען צו בעהערשען די לאגע.

ס׳זענען געמאכט געװארען א רײהע ארעסטען צװישען די מיטגלידער פון דער מיליטערישער אוקראינישער סטודענטען-ארגאניזאציע. צװישען אנדערע זענען ארעסטירט געװארען די טוער: װערכאנאװסקי, לון און זאריעשאװיטש.

נעכטען האבען די פױלישע אקאדעמיקער אפגערוקט אין דער אנטיסעמיטישער דרוקערײ פון מאומים, א ספעציעלע אױסגאבע װעגען די געשעהענישען.

דער ארגאן פון דער לעמבערגער סאנאציע סאלידאריזירט זיך נישט מיט די אקאדעמיקער, האלטענדיג, אז נאר די מאכט איז בערופען צו רעאגירען אױף די אוקראינער פראװאקאציעס.

אין שטאט האט מען מורא, אז די דעמאנסטראציעס װעלען זיך זונטאג איבערחזר׳ן. די אוקראינער װילען אײנארדנען א טרױער-תפילה נאך די געפאלענע אוקראינער בעת דער שלאכט װעגען לעמבערג. די פױלישע סטודענטען װילען אײנארדנען א דעמאנסטראציע פאר׳ן האלערס רענקמאל.

די פאליצײ גרײט צו פערשטארקונגען.

לעמבערג, 3. (טעלעפאניש). פרײטאג האבען זיך איבערגעחזרט די גאסען-דעמאנסטראציעס. די ענדעקישע יוגענד איז אנגעפאלען אױף די אוקראינער סטודענטען, זײ ארױסגעריסען די היטלען א. א. װ. פאר׳ן בנין פון פאליטעכניקום איז געקומען צו אנ׳ערנסטערען צוזאמענשטױס. ס׳זענען געפאלען שאסען.

אין אוקראינישען אקאדעמישען הױז איז אדורכגעפיהרט געװארען א רעװיזיע און ס׳איז געפונען געװארען הײס און קאלט געװעהר און א פעטארדע. דאס הױז איז ארומגערינגעלט געװארען מיט א שטארקע מיליטער-אפטײלונג.

אין „רילא" זענען רעמאלירט געװארען די ראטאציאנס און פלאכע דרוקמאשינען, נישט קוקענדיג דערױף איז „רילא" ארױס אין 4 זײטען, דער נומער איז אבער באלד קאנפיסקירט געװארען.

אין בנין נעבען דער רעדאקציע „רילא" זענען אױסגעהאקט געװארען אלע שױבען, דערבײ זענען רעמאלירט געװארען עטליכע יורישע געװעלבער.

בעת די געשעהענישען, האבען די אנפאלער, װעלכע האבען רעמאלירט רעסלאקאל פון „פראסװיט", האבען ארױסגעװארפען פון פענסטער פון ערשטען שטאק די 18-יעהריגע מיכאלינא פילוט, בײ דער אומגליקליכער איז געפלאצט דער שארבען. אין א שװערען צושטאנד האט מען זי אפגעפיהרט אין שפיטאל.

אין אלגעמײן װערט די צאהל פון די פערװאונדעטע בערעכענט אױף 60, אין דעם עטליכע פאליציאנטען.

בעת די געשעהענישען האבען די קאמוניסטען אין די טורמעס אײנגעארדנעט פערשידענע אװאנטורעס.

לעמבערג, 3. (טעלעפאניש). דא איז אנגעקומען א ידיעה, אז עטליכע נישט-ענטרעקטע אנפאלער האבען אױף א בארבארישען אופן פעראומרײניגט דעם קבר פון העטמאן זשולקעװסקי. די טרומנע האט מען געװאלט ארױסנעהמען פון קבר צעװארפען די בײנער און זײ פעראומרײניגט. די היזיגע נישט קאנטראלירטע ידיעה האט ארױסגערופען א געװאלדיגע אױפרעגונג.

לעמבערג, 3. (טעלעפאניש). די אוקראינער רעפוטאטען לעװיצקי און לוצקי האבען ערקלערט, אז די געשעהענישען האבען ארױסגערופען פאקטארען אױף װעלכע זײ האבען נישט קײן װירקונג.

לעמבערג, 3. (ספ. טעל.) הײנט 4 א זײגער אינדערפריה האבען אנגעהױבען צו ברענען די אײנריכטונג אױפ׳ן אוקראינישען ספארט-פלאץ „סאקאל-באטקא". די טריבונעס זענען אינגאנצען פערברענט געװארען.

ס׳איז אױך צושטערט געװארען די גאנצע אײנארדנונג פון אוקראינישען אקאדעמישען הױז.

ס׳װערט געפיהרט אנ׳אױספארשונג װעגען די ראזיגע רעמאלירונגען.

די פױלישע אקאדעמישע יוגענד האט בעשלאסען פון מאנטאג אן נישט אַרײנצולאזען די אוקראינישע סטודענטען אין אוניװערזיטעט ארײן.

װארשא, 3. (טעלעפאניש). „פשעגלאנד װיעטשארני" טײלט מיט, אז צװישען די 80 פערװאונדעטע געפינען זיך 30 פאליציאנטען. 4 זענען שװער פערװאונדעט, אײנער איז געשטארבען פון די װאונדען.

לעמבערג, 3. (א.װ.) נעכטען, שבת איז אין לעמבערג געװען פולשטענדיג רוהיג. ס׳זענען פארגעקומען עטליכע מיטינגען, אױף װעלכע די פארשטעהער פון דער אוקראינער אפאזיציע זענען ארױסגעטרעטען געגען די טעראר-אקטען, װעלכע ברענגען שאדען דעם אוקראינישען פאלק.

װי „רילא" מעלדעט, האט דער פרעזעס פון אוקראינישען קלוב רעפ. דימיטרי לעװיצקי אין צוזאמענהאנג מיט די געשעהענישען ארױסגעשיקט א רעפעשע צו פרעמיער בארטעל.

די שאדענס אין רעדאקציע פון „רילא" בעטרעפען 34 טױזענד זלאטעס.

װארשא, 3. (טעלעפאניש) די צענטראל-מאכט אינטערעסירט זיך שטארק מיט די לעמבערגער געשעהענישען, פרעמיער בארטעל, מינ. סקלארקאװסקי און מינ. שװיטאלסקי האבען זיך געהײסען פארשטעלען גענױע ראפארטען װעגען די געשעהענישען. שױן היינט אינדערפריה איז אװענר האט מינ. סקלארקאװסקי דעלעגירט קײן לעמבערג דעם לײטער פון דער זיכערהײטס-אפטײלונג ד״ר האטשינסקי.

אידישער כאַאָס אין די לאַגערען פון פ. פ. ס.

וואָס מעהר עס פּאָלעמיזירען צווישען זיך די לעווויצע און די פּראַוויצע פ.פ.ס., אַלץ שווערער איז צו פערשטעהען, וואָס אייגענטליך טיילט זיי אָפּ איינע פון דער צווייטער.

כדי צו פערשטעהען דעם אידעיע־אונטערשיד צווישען די לאַגערען אין פ.פ.ס., דאַרף מען וואַרפען אַ בליק אין דער פערגאַנגענהייט, און די פערהעלטענישען פון פאַר'ן קריג.

די פאַרמלחמה'דיגע פ.פ.ס. איז בעשטאַנען פון מיטגלידער, וואָס האָבען זיך אונטערשיידעט צווישען זיך לויט זייערע כוונות. אַ טייל זענען געווען אמת'ע סאָציאַליסטען, די אַנדערע האָבען זיך געהאַלטען אָן סאָציאַליזם בלויז אַלס אַ מיטעל צו דערגרייכען די אונאָפּהענגיגקייט פון פוילען. די אויסרעכענונג איז געווען אַזעלכע, אַז אויב דער סאָציאַליזם וועט רעוואָלוציאָנירען רוסלאַנד, וועט נאָך דעם פאַלען פון צאַרען־לאַנד אויפשטעהן תחית־המתים פוילען. אין דער ווירקליכקייט איז אַלץ געשעהן אַביסעל אַנדערש, ווי דאָס האָבען פאָראויסגעזעהען די „פּעפּעסאָווצעס", די „סאָציאַל־פּאַטריאָטען", אָבער אין אַלגעמיין זענען זיי געווען גערעכט: דער באָלשעוויזם, וועלכער האָט נישט נאָר צושטערט נאָר אויך דעפּאָפּולאַריזירט רוסלאַנד אין די אויגען פון מערב, איז געווען איינער פון די אַטוטען, אַ דאַנק וועלכע ס'איז אויפגעשטאַנען פוילען, לכל הפחות אין איהרע איצטיגע גרעניצען.

אָבער דער באָלשעוויסטישער מאַזור, וועלכער האָט נישט נאָר ערפילט זיין פליכט, נישט נאָר ער קאָן, נאָר ער מוז אַוועקגעהן, מינדעסטענס פון די פוילישע גרעניצען, זיין ווייטערדיגע עקזיסטענץ בעדראָהט דעם דעמאָקראַטישען פוילען, וועלכען ער האָט געהאָלפען אויפשטעהן. און אַזוי ווי קאָמוניזם איז נישט עפּעס מעהר, ווי רעאַליזירטער סאָציאַליזם האָט דער פוילישער אמת פּאַטריאָטישער סאָציאַליזם פאַר זיך צוויי אויפגאַבען: מאַכען דעם אָנשטעל פון קלאַסען־קאַמף, כדי מיט ערפאָלג צו קאָנקורירען מיט'ן קאָמוניזם; אונטערשטיצען די קלאַסען־סאָלידאַריטעט און נישט דערלאָזען צו רעאַליזירען די סאָציאַליסטישע יסודות, כדי זיי נישט צו פערוואַנדלען אין קאָמוניזם.

אַזוי איז לכתחילה געווען דער שטילער אָפּמאַך צווישען פוילישען קאַפּיטאַליזם און סאָציאַליזם און דער אָפּמאַך איז אַ געוויסע צייט אָפּגעהיט געוואָרען. אָבער דאָס דאָזיגע דאָפּעלטע שפּיל האָט לאַנג נישט געקענט אָנהאַלטען. וואָס מעהר פוילען האָט זיך געשטאַרקט האָבען זיך אין פ.פ.ס. געמעהרט די רייהען פון די, וועלכע האָבען געהאַלטען אַז ס'איז גענוג שוין צו בעטראַכטען דעם סאָציאַליזם בלויז אַלס מיטעל צו אַ ציל ווייל ער קאָן שוין ווערען אַ ציל פאַר זיך, ווי אין מערב־אייראָפּע. פון דער אַנדערער זייט האָט די פוילישע בורזשואַזיע גופא, צוליב שאָוויניסטישע טעמים, אונטערשטיצט דעם עטאַטיזם, אָדער מלוכה־סאָציאַליזם, איבער־אָגענדיג אין דער היניכט אַפילו די סאָציאַליסטען ענדליך האָבען אַ טייל פון פ.פ.ס. — די צומייסטענס פּאַטריאָטישע — געשאַפען אַלס עקוויוואַלענט פון אַנטיסעמיטיזם, אָט דעם „סאָציאַליזם פון נאַראָנים" — „דעם אַנטיסעמיטיזם פון געשיקטע לייט", פּראָפּאַגירענדיג עטאַטיזם אַלס מיטעל אַרויסצושטויסען די יודען פון די פערמלוכה'שטע פּריוואַטע אונטערנעהמונגען.

מיט איין וואָרט — ס'איז אָנגעוואַקסען אַזאַ קנויל פון פּאַראַדאָקסען, וועלכען ס'איז נישט אומשטאַנד אויפצופּלאָנטערען דער גרעסטער דענקער, ווער רעדט שוין וועגען אַ פּאַרטייאישען אַגיטאַטאָר, וועלכער מוז רעדען פאַר אַ ווייניג אויפגעקלערטער מאַסע.

פון איין זייט איז פ.פ.ס. דעמאָראַליזירט געוואָרען מיט איהר מאָנאָפּאָל אויף לעגאַלקייט, כדי זי זאָל נישט שטרעבען צו דער פערווירקליכונג פון סאָציאַליזם, פון דער צווייטער זייט האָט מען איהר געשטויסען צום סאָציאַליזם אויס אַנטיסעמיטישע מאָטיווען. פון דאַנען נעהמט זיך דער גאַנצער כאַאָס אין פ.פ.ס., וועלכען עס קאָנען נישט אַרויסהעלפען קיין שום שפּאַלטונגען און בעזונדערע צוזאַמענפאָהרען.

נ. פ.

דער צעהנטער יאהר־טאג פון דער בעפרייאונג פון פוילען

ווערט איינגעשריבען אין גאָלדענעם בוך פון'ם יוד. נאַציאָנאַלן פאָנד

דער 11־טער נאָוועמבער ה. י. פאַלט אויס דער צעהנטער יאָהר־טאָג פון דער בעפרייאונג און אונאָפּהענגיגקייט פון דער פוילישער מלוכה. אין צוזאַמענהאַנג מיט דער דאָזיגער היסטאָרישער דאַטע, וועלכע ווערט געפייערט דורך אַלע בירגער פון פוילען, האָט דאָס דירעקטאָריום פון'ם יודישען נאַציאָנאַל־פאָנד אין פוילען, אין פערשטענדיגונג מיט די מאַסגעבענדע יודישע געזעלשאַפטליכע און פּאָליטישע קרייזען, בעשלאָסען צו פּראָקלאַמירען אַ גרויסע אַקציע איינצושרייבען די אונאָפּהענגיגקייט פון פוילען אין גאָלדענעם בוך פון'ם יודישען נאַציאָנאַל־פאָנד.

דאָס גאָלדענע בוך פון'ם יודישען נאַציאָנאַל־פאָנד אין ירושלים איז דאָס עהרען־ און געדענק־בוך פון'ם יודישען פאָלק. אין'ם דאָזיגען בוך ווערען אין משך פון די לעצטע יאָהרען אַריינגעטראָגען אַלע וויכטיגסטע און בעדייטענדסטע געשעהענישען אין'ם לעבען פון'ם יודישען פאָלק און אין לעבען פון דער גאַנצער מענשהייט, וועלכע דאָס יודענטום וויל בעעהרען דורך פערצייכענען זי לזכרון עולם. דער גאָלדענער בוך דינט גלייכצייטיג אויך אַלס בעדייטענדע קוועלע, פון וועלכער דער נאַציאָנאַל־פאָנד שעפּט נייע מיטלען אויף אויסצוקויפען דעם באָדען פון ארץ ישראל און פערוואַנדלען עס אין אייגענטום פון'ם גאַנצען יודישען פאָלק.

כדי צו ברענגען צום אויסדרוק די געפיהלען פון'ם פוילישען יודענטום צום יום־טוב פון דער פרייהייט און אונאָפּהענגיגקייט פון דער פוילישער מלוכה און צו פעראייביגען דעם דאָזיגען טאָג אינם געדענק־בוך פון'ם יודישען פאָלק, — וועט איצט אין פוילען דורכגעפיהרט ווערען דורכ'ן קרן קימת אַ זאַמלונג פאַר דער איינשרייבונג פון דער בעפרייאונג פון פוילען אין גאָלדענעם בוך פון'ם יודישען נאַציאָנאַל־פאָנד.

די זאַמלונג וועט דורכגעפיהרט ווערען אין אַלע שטעדט און שטעדטלעך פון פוילען. אומעטום וועלען געגרינדעט ווערען ספּעציעלע קאָמיטעטען פון די אָנגעזעהענסטע אָרטיגע יודישע בירגער, וועלכע וועלען דורכפיהרען די דאָזיגע אַקציע אין זייערע שטעדט.

חוץ די אַלגעמיינע זאַמלונג פון שפּענדונגען אָנהויבענדיג פון 5 זלאָטעס און מעהר, וועלען אויך דורכגעפיהרט ווער'ען אינשרייבונגען דורך די בעזונדערע יודישע קהלות און די אָנגעזעהענערע יודישע געזעלשאַפטליכע אינסטיטוציעס און אָרגאַניזאַציעס.

מען רעכענט דערויף, אַז די יודישע בעפעלקערונג פון יעדע שטאָדט און שטעדטעל פון פוילען וועט דורכפיהרען ווענינסטענס איין איינשרייבונג פון דער פוילישער אונאָפּהענגיגקייט אין גאָלדענעם בוך. אויף אַזאַ אופן וועט דאָס בעפרייטע פוילען פיגורירען אין ספר הזהב מיט בעזונדערע איינשרייבונגען פון אַלע שטעדט און שטעדטלעך פון פוילען, חוץ די איינשרייבונגען פון די קהלות, בעזונדערע אינסטיטוציעס און אָרגאַניזאַציעס.

אין דער אַנגעלעגענהייט זענען שוין דורכ'ן צענטראַל־ביוראָ פון קרן קימת פונאַנדערגעשיקט געוואָרען ספּעציעלע צירקולאַרען צו אַלע קאָמיסיעס און מורשים פון קרן קימת אין פוילען.

דאָס דירעקטאָריום פון יודישען נאַציאָנאַל־פאָנד גלויבט, אַז די דאָזיגע אַקציע פון בעאייביגען די אונאָפּהענגיגקייט פון פוילען דורכ'ן יודישען פאָלק, וועט געפינען אַ ברייטען אָפּקלאַנג אין גאַנצען פוילישען יודענטום און וועט ברענגען די ענטשפּרעכענדסטע רעזולטאַטען.

געעפענט א דירעקטע שיף־ליניע יפו—טריעסט.

יפו. (יט"א) דאָ איז פאָרגעקומען די ערעפענונג פון דער נייער דירעקטער שיף־ליניע יפו־טריעסט דורך דער געזעלשאַפט „לאַיר טריעסטינא". אויף דער עפענונג זענען אַנוועזענד געווען קרוב הונדערט געסט, קאָנסולע פאָרשטעהער, פון אַ רייהע אינסטיטוציעס, פון דער פּרעסע און אַנדערע. די עפענונג האָבען בעגריסט די איטאַליענישע קאָנסולען פון חיפה און יפו, ה' דיזענהאָף אַלס פאָרשטעהער פון דער האַנדעלס־קאַמער, ה' בית־אלו אין נאָמען פון דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע און הרב הראַוויץ פון ירושלים.

5000 קינדער אין די פאלקס־שולען אין תל־אביב.

ירושלים, (י.ט.א.) אין די פאָלקס־שולען און קינדער־גאָרטענס פון תל־אביב זענען צום היינטיגען שול יאָהר, פערעגיסטרירט געוואָרען העכער 5000 שילער. 50 פּראָצענט פון די עלטערן זענען בעפרייט געוואָרען פון שכר למוד, צוליב זייערע קליינע פערדינסטען.

פּראָטעסט געגען דעם אפּמאַך צווישען ענגלאַנד און עבר הירדן

ירושלים, (י.ט.א.) די פיהרער פון דער אָפּאָזיציע געגען דער רעגירונג פון עמיר אַבדולאַה אין עבר־הירדן האָבען איבערגעשיקט צום פעלקער־בונד אַ שאַרפען פּראָטעסט געגען דעם אָפּמאַך צווישען ענגלאַנד און עבר־הירדן. די אָפּאָזיציע פאָדערט אַן'אינטערווענץ פון פעלקער־בונד, כדי צו פערבעסערען די לאַגע אין גייסט פון מאַנדאַט.

אויפ'ן צווייטען משפט פון אנטיסעמיטישע כוליגאנעס.

(אַ בריף פון מאָסקווע).

עס געהט אָן דער נייער פּראָצעס פון די כוליגאַנעס, וואָס האָבען גע'רודפ'ט דעם אַלטען יודען, משה קויפמאַן. דער ערשטער אורטייל, וועלכען אַן'אַנדער געריכט האָט אַרויסגעגעבען דעם ערשטען יולי איז געווען אַ צו־מילדער, האָט מען אויסגעווירקט אַ נייעם פּראָצעס. דער בעשולדיגונגס פּראָטאָקאָל דערצעהלט וועגען די פערפאָלגונגען און גוואַלדטאַטען, וואָס דער אַלטער קויפמאַן האָט געהאַט אויסצושטעהן.

פערפאָלגונגען געגען קויפמאַנ'ען זענען אָנגעגאַנגען מאָנאַטען לאַנג. אָבער ער איז געווען אַזוי אָנגעשראָקען, אַז ער האָט מורא געהאַט צו דערצעהלען וועגען דעם. אַפילו נאָך דעם, וואָס איז פאָרגעקומען דעם 19־טען, ווען די כוליגאַנעס האָבען איהם שיער נישט דערהרג'עט, האָט ער אַלץ געוואָלט פערשווייגען; האָט אָבער אַ שכן, וועלכער האָט געזעהן, וואָס עס איז פאָרגעקומען, געמאָלדען דער פּאָליציי. דער פּראָטאָקאָל רעכענט אויס די פערשיעדענע פּייניגונגען, וואָס דער אַלטער קויפמאַן האָט געהאַט אויסצושטעהן. מען האָט איהם געשלאָגען, פערוואָרפען מיט שטיינער, געקאַטשעט איבער איהם פּעקלעך, פערבונדען מיט אַ שטריק ביים האַלז און איהם אַרומגעשלעפּט. אויסער דעם האָבען זיי זיך נאָך געפּרובט פערגוואַלדיגען זיין 20־יעהריגע טאָכטער.

דער פּראָצעס האָט אַרויסגערופען גרויס אינטערעס אין שטאָט. דער געזעלשאַפטליכער בעשולדיגער (פּראָקוראָר) שליאַנדין, אַ פּשוט'ער אַרבייטער, איז ספּעציעל אויסגעקליבען געוואָרען צו שפּילען די דאָזיגע ראָל ביים קויפמאַן־פּראָצעס דורך די אַרבייטער פון דער רעגירונגס־דרוקעריי, וואו ער איז אָנגעשטעלט. נעבען איהם זיצט דער רעגירונגס פּראָקוראָר, פּאַוולאָוו, אויך אַ געוועזענער אַרבייטער. ענטקעגען זיי אויף דער אַנדערער זייט צימער זיצען די פערטיידיגער, — דריי אַדוואָקאַטען פון דעם אַלטען חרר. צווישען די צוויי גרופּעס, זענען אויסגעזעצט אין אַ רייהע די בעשולדיגטע, זעקס יונגע שקצים. דער עלטסטער איז 28 יאָהר אַלט, דער יונגסטער — 16. דריי פון זיי, געאָרגי ליובימאָוו, פיאָדאָר ליכמאַנאָוו און איוואַן גאַלאָווקין זענען שוין פון דעם ערשטען געריכט פער'משפט געוואָרען, צוויי צו 1 חודש טורמע און איינער צו זעקס חדשים. די אַנדערע דריי, איוואַן זשעלעזנאָוו, אַלעקסעי זשעלעזנאָוו און אַלעקסעי ליובימאָוו ווערען צוגעצויגען צו פעראַנטוואָרטליכקייט צום ערשטען מאָל אַלס מיטהעלפער אין די פערפאָלגונגען געגען קויפמאַנ'ען.

אָט פאַנגט זיך אָן דער פערהער, די ריכטערין האָט שוין געענדיגט לייענען דעם בעשולדיגונגס־פּראָטאָקאָל. זי הייסט דעם 16־יעהריגען ליובימאָוו'ן דערצעהלען, וואָס איז פאָרגעקומען דעם 19־טען מאַי, ער דערצעהלט:

„יאָ, דאָס האָב איך פאָרגעלייגט די אַנדערע מען זאָל אַ שפּאַס טון מיט דעם אַלטען מאַן. איך בין געקומען אַ היים פון קינאָ אַ ווייגער צוועלף בייאַכט און האָב בעגעגנט ליכמאַנאָוו'ן און גאַלאָווקינ'ען אין הויף. האָב איך זיי געזאָגט, אַז זאָלען פערציהען אַ שטריק ביים טויער אַזוי, אַז קויפמאַן זאָל זיך פערטשעפּען און פאַלען. איך האָב קויפמאַנ'ען אַריינגענאַרט אין הויף. ער איז געפאַלען און האָט אָנגעהויבען שרייען געוואַלד".

„און ווער האָט קויפמאַנ'ען פערדרעהט אַ שטריק אַרום האַלז און איהם אַרומגעשלעפּט איבער'ן הויף?"

„איך ווייס נישט. איך בין גלייך אַוועק אין הויז און האָב זיך געלייגט שלאָפען!"

„און ווער האָט געקלאַפּט ביי קויפמאַנ'ען אין טיר און געשריען: גיב אַהער דיין טאָכטער, מיר ווילען אָפּטון, וואָס מיר דאַרפען און זי דיר אָפּגעבען צוריק?"

„איך ווייס נישט. איך בין דערביי נישט געוועזען".

גאַלאָווקין שטעלט זיך אויף, עס איז קלאָר, אַז ער רעדט נאָך ווי אַ פּאַפּוגיי, בעמיהט זיך צו געדענקען, וואָס מען האָט מיט איהם איינגע'חזר'ט. צום ענדע פלוידערט ער אַזוי, אַז ער האָט גאָר קיין שלעכטס נישט געמיינט, ווייל ער האָט די יודען ליב.

„הייסט דאָס, אַז דו האָסט דעם זעכציג־יאָהריגען קויפמאַנ'ען געפּייניגט, ווייל דו האָסט די יודען אַזוי שטאַרק ליב?" פרעגט די ריכטערין. אַלע אין געריכט לאַכען.

זי פרעגט ליכמאַנאָוו'ן ווי אַזוי האָט ער, אַן ערוואַקסענער מענש, און ווי מען זעהט, נישט קיין נאַר, געקאָנט זיך ערלויבען אָנצונעהמען דעם פאָר־שלאַג. פון אַ זעכצעהן־יאָהריגען יונגעל צו טרייבען אַ ברוטאַלען שפּאַס מיט אַן'אַלטען מאַן. צי איז דאָס נישט דערפאַר, וואָס ער האָט פיינד יודען? ליכמאַנאָוו פערענטפערט זיך, אַז ער האָט נישט געוואוסט, וואָס ער טוט. ער איז געווען זעהר שכור. שפּעטער ווייזט זיך אַרויס, אַז נישט קוקענדיג, וואָס ער האָט „נישט געוואוסט וואָס ער טוט", האָט ער אָבער נישט פערגעסען אָנצוטון אַן'אַנדער היטעל און אַ גרויסען מלבוש, כדי דער אַלטער קויפמאַן זאָל נישט דערקענען ווער עס פּייניגט איהם.

ליכמאַנאָוו האָט אויך „ליב" די יודען.

„ווי דען, ווי קאָן דאָס גאָר אַנדערש זיין". זאָגט ער, „איך האָב דאָך געענדיגט פיר יאָהר אין דער רויטער אַרמיי, וואו מען האָט אונז געלערנט, אַז צו פערפאָלגען יודען איז דאָס זעלבע ווי קאָנטר־רעוואָלוציע".

די ריכטערין פרעגט גלייך:

„און וואו ביזטו געווען איידער דו ביזט אַריין אין דער רויטער אַרמיי?"

„איך בין געווען אַ געפאַנגענער און דער ווייסער אַרמיי".

ווייטער מוז ער נאָך צוגעבען, אַז ער איז געווען נישט בלויז אַ געפאַנגענער אין דער ווייסער אַרמיי, וואָס האָט זיך געבאָדען אין יודיש בלוט, נאָר אַז ער האָט טאַקע געדינט דאָרט אויך.

מען ענדיגט אויספרעגען די בעשולדיגטע. די אַנדערע דריי טענה'ן, אַז זיי ווייסען פון גאָר נישט שטעלען.

מען הייסט אַריינפיהרען קויפמאַנ'ען. עס ווערט אַ טומעל, דער עולם קוקט נייגעריג צו דער טיר. עס רוקט זיך אַריין אַ קליינע־, דאַרער, שוואַכער מענשעל און שטעלט זיך פאַר דער ריכטערין. דאָס איז ער, קויפמאַן. די ריכטערין ווענדט זיך צו איהם מיט אַ פריינדליכען טאָן און בעט איהם ער זאָל דערצעהלען, וואָס עס איז פאָרגעקומען דעם 19־טען מאַי. ער איז דערשראָקען, רעדט אַ געבראָכענעם רוסיש. אָבער ווען ער איבערצייגט זיך, אַז די ריכטערין איז טאַקע פריינדליך צו איהם, ווערט ער דרייסטער און צורעדט זיך שנעל מיט אימפּעט, אַזוי אַז עס איז שוין שווער איהם אָפּצושטעלען.

קויפמאַן בעשרייבט די יסורים, וואָס מען האָט איהם אָנגעטון אין דער נאַכט פון מאַי דעם 19־טען. און דער עלטערער ליובימאָוו, וועלכער האָט זיך ערקלערט נישט שולדיג און אויף אַלע פראַגעס געענטפערט, אַז ער ווייסט פון גאָר נישט. קוקט אויף קויפמאַנ'ען מיט אַ רחמנות'דיגען שמייכעל און שאָקעלט מיט דעם קאָפּ, ווי איינער זאָגט, אַך, וואָסערע ליגענס דער מענש זאָגט. און דאָס נישט קוקענדיג, וואָס קויפמאַן דערמאָהנט זיין נאָמען גאָרנישט.

איינער פון די אַדוואָקאַטען הויבט איהם אָן אויספרעגען. צי ער איז געווען אַמאָל פּסיכיש קראַנק, ענטפערט ער דערויף: „אויב איהר וואָלט איבערגעלעבט אַזוינע פּאָגראָמען ווי איך, וואָלט איהר אויך געדאַרפט געהן צו אַ דאָקטאָר". פאַר דעם אַדוואָקאַט איז אָבער דער דאָזיגער גאַנץ שאַרפזיניגער ענטפער נישט גענוג. ער שטעהט ווייטער צו, מאַכט שוין די ריכטערין אַ סוף צו דעם.

„אויב איהר ווילט שטעלען פראַגעס וועגען גייסטיגער קראַנקהייט, זייט אַזוי גוט און ווענדעט זיך צו די בעשולדיגטע. איהם דאַרפט איהר זיי נישט פרעגען. איך ערלויב נישט".

עס הערט זיך צווישען פּובליקום אַן'אומצופרידענער בורטשען. דער געריכטס־זאַל איז פול מיט די פריינד און קרובים פון די כוליגאַנעס און זיי לאָזען זיך הערען. זיי זוכען צו שטערען דער ריכטערין, פּונקט ווי זיי האָבען געטון ביי דעם

(ווייטער ווען 7־טע זייט)

Dr. med. STUPEL

.12 Szkolna 12.

ספּעציאַליסט פאַר הויט־, האָר און ווענעריישע קראַנקהייטען, מענער־שוואַכע, ליכט און ראַק, רענטגען־שטראַהלען און קוואַרץ־ליכט, עלעקטראָ־טעראַפּיע.

נעהמט אָן פון 6 ביז 9 אין אָווענד.

Dr. Z. Rakowski

ספּעצ. פאַר אויערען, נאָז, האַלז און לונגען־קראַנקהייטען

קאָנסטאַנטינער 9, טעלעפאָן 27-81.

[illegible]

ניי׳ער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

ניי׳ער פאלקסבלאט

4
זונטאָג
כא
מרחשון תרפ״ט

נאָוועמבער
זון־אויפגאַנג 6.31
זון־אונטערגאַנג 4.12

„פריינד פון היימישער פּראָדוקציע".

די געזעלשאַפט פון „פריינד פון היימישער פּראָדוקציע" האָט אַרויסגעלאָזט אַנ׳אויפרוף צו אַלע בירגער, מען זאָל זיך אָרגאַניזירען און בעקעמפען די שענדליכע מידה צו בענוצען און צו ברענגען פרעמדע, אויסלענדישע סחורות, ווען מען קען זיך אָהן פערלוסט בענוצען מיט אייגענער פּראָדוקציע.

אין דעם אויפרוף ווערט געבראַכט אַ סטאַטיסטיק וויפיל מיליאָנען זלאָטעס עס ווערט אַרויסגעפיהרט קיין אויסלאַנד פאַר סחורות, וועלכע מען וואָלט געקאָנט פערנוצען אויף אייגענער פּראָדוקציע און די בירגער ווערען אויפגעפאָדערט נישט צו קויפען קיין אויסלענדישע סחורה, ביז מען וועט זיך נישט איבערצייגען, אַז די זעלבע סחורה איז נישטאָ קיין היימישע.

פון קהלה.

(—) ווי מיר האָבען שוין מיטגעטיילט איז אין דער תּילקער שוהל (זאַכאָרניע 56), פאָרגעקומען אַ מיטינג וועגען אָפּצאָהלען דעם חוב דער פאַמיליע פון הרב מייזעל ז״ל. מיטוואָך האָט דאָס פּרעזידיום פונ׳ם מיטינג איבערגעשיקט די רעזאָלוציע פון דער פערזאַמלונג צו דער קהלה־פער־וואַלטונג און ווי מיר הערען, זאָל די פראַגע בעטראַכט ווערען אויף דער היינטיגער זיצונג פון דער קהלה.

פערזענליכעס.

דער ה׳ מ. באַלבערישסקי האָט נאָכ׳ן בייגלייגען די געהעריגע עקזאַמענס ביים וואַרשאָווער אוניווערזיטעט, בעקומען דעם טיטעל: פּראָוויזאָר פאַרמאַציע.

פון געריכט.

געחלשט אין געריכט.

(2) צווישען יאַנינאַ סמאָושעק און איהר הויז־ווירטין נאַטאַליאַ וויזשע (לאָנקאָווא 12) האָט נישט געהערשט קיין שלום. דער 15 אויגוסט האָט די לאָקאַטאָרקע אַזוי צושלאָגען די באַלעבאָסטע, אַז מען האָט געמוזט צו דער געליטענער אַרויסרופען אַ דאָקטאָר. די פּאָליציי האָט דאַמאָלט צונויפגע־שטעלט אַ פּראָטאָקאָל און יאַנינאַ סמאָושעק איז נעכטען געשטאַנען פאַר׳ן געריכט.

נאָכ׳ן אויסהערען די עדות, האָט דער ריכטער אָנערקענט די סמאָושעק פאַר שולדיג און זי פערורטיילט אויף 2 וואָכען טורמע און צוואַנציג זלאָטעס שטראָף. די בעשולדיגטע, איז, דער־הערענדיג דעם אורטייל געפאַלען אין חלשות און מען האָט זי נישט געקענט דערמינטערען ביז עס איז נישט אָנגעקומען די פּאָגאָטאָוויע. אין געריכט האָט זיך דערווייל פערשפּרייט אַ קלאַנג, אַז די בעשול־דיגטע איז געשטאָרבען, וואָס עס האָט געמאַכט אַ שטאַרקען רושם אויף די אַנוועזענדע אין געריכט.

די פּאָגאָטאָוויע האָט די סמאָושעק דערמונ־טערט און אין אַ שווערען צושטאַנד אָפּגעפיהרט אַהיים.

אַ יוגענטליכע גנב׳טע.

אויף דער בעשולדיגונגס־באַנק איז נעכטען געזעסען די פופצעהן־יעהריגע אַניעלאַ אָסיפּעק, וועלכע ווערט בעשולדיגט אין אַ גנבה.

די יוגענטליכע גנב׳טע איז אין יוני אַריינגע־קומען אין געוועלב פון פרוי רחל פּאָזנאַנסקי אויף פּאָמאָרסקאַ 28, און געהייסען ווייזען שפּיל־צייג פאַר׳ן קינד, וועלכעס זי האָט געפיהרט ביי דער האַנד. ווען די געוועלבערין האָט זיך אומגע־קעהרט צו די פּאָליצעס אַראָפּצונעהמען די שפּיל־לעכלעך האָט די יוגענטליכע גנב׳טע אַרויסגעכאַפּט פון דער קאַסע עטליכע באַנקנאָטען און ענטלאָ־פען. דאָס קינד האָט זי איבערגעלאָזט אין געוועלב.

מען האָט זיך געלאָזט נאָכיאָגען די גנב׳טע און מען האָט זי געכאַפּט.

דאָס קינד, וועלכעס זי האָט געלאָזט אין גע־וועלב איז געווען אַ פרעמד קינד, זי האָט איהם צוגעזאָגט, אַז זי וועט איהם קויפען אַ שפּילעכעל.

דאָס געריכט האָט פעסטגעשטעלט, אַז די יוגענטליכע גנבטע שטאַמט פון אַ „נאָבעלער" פאַ־מיליע: דער פאָטער אַ שיכור, די מוטער און די שוועסטער „זאַוואָראָווע" גנב׳טעס.

זי אַליין איז שוין אויך נישט קוקענדיג אויף איהרע יונגע יאָהרען 2 מאָל בעשטראָפט געוואָרען פאַר גנבות.

צוליב איהר מינדעריעהריגקייט האָט דאָס גע־ריכט פערמשפּט אויף אַ יאָהר טורמע, פער־ברענגען אויף קלויסטער פון די שוועסטער פאַס־קעקעס אין ראַדאָגאָשטש.

צום 10־יעהריגען יובל פון פוילענ׳ס אונאָפּהענגיגקייט.

אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם בעפאָרשטעהענדען צעהן־יאָהריגען יובל פון פוילענס אונאָפּהענגיגקייט האָט די פּאָליציי פעראָרדענט אין דעם טאָג אויסצופּוצען די הייזער מיט פעהנער.

לויט דער פעראָרדנונג פון מלוכה־פּרעזידענט פון 13 דעצעמבער 1927 י., איז די גרויס פון די פאָהנען נישט פאָראויסגעזעהען. ס׳איז בלויז פאָראויסגעזעהען, אַז די ברייט דאַרף זיין אין פערהעלטניש צו דער לענג — 8:5. געשטיצט אויף דעם האָבען איינגע פּאָליציי־בעצירקען פעראָרדענט, אַז די פעהנער זאָלען האַלטען אַ מעטער ברייט און צוויי מעטער לאַנג.

אַ דעלעגאַציע פון די הויז־בעזיצער האָט זיך געווענדעט צום שטעטישען סטאַראָסטאַ און איהם אויפמערקזאַם געמאַכט, אַז די דאָזיגע פעראָרדנונג מצד דער פּאָליציי וואָלט אַריינגעבראַכט אין אומזיסטע הוצאות פיל הויזבעזיצער, וועלכע וואָלטען געדאַרפט ענדערען זייערע פעהנער, אַנב וואָלט עס אויך נישט געווען ריכטיג, ווייל די פערהעלטניש וואָלט דאַן געווען פון 10:5. דער שטעטישער סטאַראָסטע האָט צוגעזאָגט צו פעראָרדנען, אַז די פאָדערונג פון דער פּאָליציי זאָל ענטשפּרעכען דער פעראָרדנונג.

די לענג פון די שטעקענס דאַרף זיין 3 מעטער. אויפ׳ן שפּיץ פון שטעקען דאַרף זיין אַ בראָנזיר קנעבעל. דער שטעקען דאַרף זיין סערפּענטין־אַרטיג געפאַרבט אויף ווייס־רויט. אויף קלענערע הייזער דאַרף זיין איין פאָהן אויף גרעסערע 2 און מעהר פעהנער. די פעהנער דאַרפען זיין אויסגעהאַנגען אויף ביידע זייטען פון טויער. די נאָרמאַלע גרויס פון אַ פאָהן איז 90 צענטימעטער ברייט און 144 צענטימעטער די לענג.

די פעהנער בעשטעהען פון צוויי קאָלירען: ווייס (דער אויבערשטער טייל) און אַמאַראַנט.

* * *

דער בירגער־קאָמיטעט צו פייערן דעם 10־יעהריגען יובילי פון פוילענס אונאָפּהענגיגקייט ווענדעט זיך צו אַלע בירגער מיט אַנ׳אויפרוף צו בעצירען די שטאָדט, די הייזער, באַלקאָנען, פענסטער, געהעלבער־אויסשטעלונגען, א. ר. גל. מיט פעהנער, בלומען, גרינס, לעמפּלעך א. אַ. וו. „זאָל אונזערע גרויסע שטאָדט אין יום־טוב פונ׳ם 11 נאָוועמבער זיך אָנטון אין שעהנע יום־טוב׳דיגע קליידער" פערענדיגט דער בירגער־קאָמיטעט דעם אויפרוף.

—:o:—

געשאָסען אַ יודישען רעסטאָראַטאָר אויף וואָלבאָרסקאַ גאַס.

די פּרטים פון מאָרד זענען זעהר געהיימניספול.

(—) אויף וואָלבאָרסקאַ 35 געפינט זיך די שענק פון 34־יעהריגען פסח סובאָוואָלסקי, דער לאָקאַל בעשטעהט פון דער שענק אַ שמאָלען קאָרידאָר און אַ וואוין־צימער פון סובאָוואָלסקי.

נעכטען אַרום האַלב 11 אין אָוונער זענען אין דער שענק געזעסען עטליכע געסט, סובאָוואָלסקי און זיין פרוי. דער איינגענטימער פון די שענק איז נאָך עפּעס אַריינגעגאַנגען אין זיין וואוינונג. ווען סובאָוואָלסקי איז אַדורכגעגאַנגען דעם שמאָלען קאָרידאָר האָט ער אין דער פינסטער בעמערקט איר־גיץ שטעהן, איידער סובאָוואָלסקי האָט זיך נאָך אָריענטירט ווער עס שטעהט דאָרט האָט דער אומבעקאַנטער אַרויסגעכאַפּט אַ רעוואָלווער און געשאָסען אין סובאָוואָלסקי. די קויל האָט געטראָפען אין האַלז. סובאָוואָלסקי איז אומגעפאַלען, בעגיסענדיג זיך מיט בלוט. אויף דעם הילך פון דעם רעוואָלווער־שאָס איז געקומען צולויפען סובאָוואָלסקי׳ס פרוי און די געסט. דער אָנפאַלער איז דערווייל ענטלאָפען.

ס׳איז אַלאַרמירט געוואָרען די פּאָליציי און די פּאָגאָטאָוויע. סובאָוואָלסקי איז אין אַ שווערען צושטאַנד אָפּגעפיהרט געוואָרען אין שפּיטאָל אויף דרעוונאָווסקאַ גאַס. די אויספאָרשונגס־פּאָליציי האָט אַדורכגעפיהרט די ערשטע אויספאָרשונג אין שפּיטאָל. ווי סובאָוואָלסקי ערקלערט האָט ער צוליב דער פינסטערניש דאָס פּנים פון אָנפאַלער נישט געזעהן, סובאָוואָלסקי ערקלערט אויך, אַז ער האָט נישט קיין שונאים, צוליב דעם איז דער מאָרד אַ זעהר געהיימנישפולער.

—=:§:=—

פייערליכע טרויער־אקאדעמיעס

נאָך דעם פערשטאָרבענעם אַרבייטער־פיהרער ב. מיכאַלעוויטש.

שוין פון גאַנץ פריה האָבען מאַסען מענשען געשטראָמט אין פילהאַרמאָניע־זאַל, וואו עס האָט געדאַרפט פאָרקומען די טרויער־אַקאַדעמיע נאָך דעם פערשטאָרבענעם אַרבייטער־פיהרער ב. מיכאַלעוויטש. אַרום האַלב עלף איז שוין געווען דער זאַל איבערפולט. די ביהנע איז שוואַרץ דעקאָרירט, אויף די רויטע פעהנער פון בונד, יוגנער און פרויען־אָרגאַניזאַציע „יאַף" זענען געהילט אין שוואַרצען. אויפ׳ן טיש ברענען גרויסע ליכט.

די אַקאַדעמיע עפענט זיך מיט שאָפּענס טרויער מאַרש, דער עולם שטעהט אויף פון די ערטער. עס הערט זיך אַ שלוכצען און געוויין. דאַן רעדט ראַטמ. פּאָזנאַנסקי. ער שטעלט זיך אָפּ אויף דעם טיפען טרויער, וואָס האָט אַרומגענומען די ברייטע אַרבייטער־מאַסען צוליב׳ן טויט פון פיינגוש מיכאַלעוויטש. דער טרויער איז געקומען צום אויסדרוק דורך די צעהנדליגער טויזענטער אַרבייטער, וואָס זענען געקומען פון אַלע שטעטלעך אין פוילען, כדי זיך צו קאָנען בעטייליגען אין דער לויה.

ראַטמ. ליכטענשטיין כאַראַקטעריזירט דעם פערשטאָרבענעם אַלס אַ פערזאָן מיט טיפע האַרציגע ליבע צו אַלע מענשען, ער איז שטענדיג גרייט געווען צו מקריב זיין זיך פאַר׳ן כלל און פון די געפיהלען האָט זיך דאָס גענומען זיין מסירת נפשדיגער קאַמף אין די רייהען פון בונד.

אין נאָמען פון דער יוגענד־אָרגאַניזאַציע „צוקונפט" רעדט ה׳ סערגיי. ער דערמאָהנט די צוגעבונדענקייט פון פערשטאָרבענעם צו דער יוגענד. מיכאַלעוויטש מיט זיין אייביג־יונגער נשמה איז דער מוסטער פאַר דער יוגענד, עס נעהמט דעריבער אַרום אַ טיפער וועהטאָג ווען מ׳דערמאָהנט זיך, אַז דער אייביג־יונגער איז מעהר נישטאָ.

צום סוף רעדט ראָזאַר זעלמאַנאָוויטש. ער שטעלט זיך אָפּ אויף דעם טראַגישען צופאַל, וואָס דער טויט רייסט אַרויס פון די בונדישע רייהען די ליבסטע און יונגע כחות, ווען ער דערמאָהנט די נעמען פון די פערשטאָרבענע: מעדעם, גראָסער, א. אַנד. שטעלט זיך דער עולם אויף פון די ערטער, דער רעדנער פערגלייכט דעם וועהטאָג, וואָס ער פיהלט צוליב׳ן טויט פון מיכאַלעוויטש׳ן, צו דעם וועהטאָג, וואָס אַ פאָטער לעבט איבער בעת דער טויט רייסט אַרויס דאָס ליבסטע קינד פון די עלטערנס אָרעמס.

צום סוף זינגט דער עולם די בונדישע שבועה.

אין אָוונער איז אין ענגלישען זאַל, אַל. 1. מאַי 2 פאָרגעקומען די צווייטע אַקאַדעמיע, וועלכע האָט אויך צוגעצויגען אַנ׳עולם פון טויזענטער מענשען. די טריבונע איז געווען דעקאָרירט אין שוואַרצען, אַרום פּרעזידיום־טיש האָבען זיך געפונען די פעהנער פון בונדישען קאָמיטעט, פון יוגענד און פון „יאַף". מיט רעדעס וועגען לעבען און שאַפען פון פערשטאָרבענעם זענען אַרויסגעטרעטען די ראַטמ. ליכטענשטיין, פּאָזנאַנסקי, און פון דער יוגענד ה׳ פּרירמאַן. צום סוף האָט אויך גערעדט ראָזאַר זעלמאַנאָוויטש.

אַ קוואַרטעט פון סימפאָנישען אָרקעסטער האָט אויסגעפיהרט שאָפּענס טרויער־מאַרש, „אַזאַם טויט" און די שבועה.

—:o:—

ער האָט זיך אָפּגענאַרט אין דער ליבע.

מיט איינגע טעג צוריק האָבען מיר דערצעהלט וועגען אַ יונגענמאַן וואָס האָט „צוויי מאָל חתונה געהאַט". איצט דערוויסען מיר זיך נאָך פאָלגענדע פּרטים:

ליבוש, אַ בחור פון 20 יאָהר האָט זיך פערליבט אין דער שעהנער סאַלטשע. זיינע עלטערען האָבען לכתחילה נישט מסכים געווען אויפ׳ן שידוך, אָבער ליבוש האָט געדראָהט, אַז ער וועט אַוועק פון דער וועלט, ער קאָן אָהן סאַלטשען נישט לעבען און אונטערן איינפלוס פון זיין מוטער האָט אויך דער פאָטער ענדליך מסכים געווען. ליבוש האָט בעקומען נדן 900 זל., מ׳האָט געמאַכט אַ געשעפט און צום ערשטען געשעפט דערלעגט 300 זל., פאַר 600 זל. האָט מען דאַן איינגעקויפט „שניט"־סחורה און ליבוש איז אַוועקגעפאָהרען האַנדלען. די געשעפטען זענען אַוועק בעסער, אָבער מיט אַמאָל האָט ליבוש אָנגעהויבען קומען צו דער מוטער און קלאָגען זיך אויף זיין ווייב. די מוטער האָט זיך פערטרויט פאַר׳ן פאָטער, וועלכער האָט ערקלערט, אַז ער וועט זיך נישט מישען און ליבוש׳ן צוריק אין שטוב נישט אַריינלאָזען. זאָל ער איצט טון וואָס ער וויל.

ליבוש האָט אָבער נישט געוואָלט וואוינען מיט זיין פרוי, אויף וועלכער ער האָט זיך געהאַלטען אין איין קלאָגען און איז אַוועקגעפאָהרען קיין נעקלאַן האַנדלען.

דערווייל זענען אַהינגעקומען די עלטערען פון זיין פרוי און צוגענומען זיין גאַנצע סחורה צו וועלכער אויך זיין מוהמע איז געווען אַ שותּפ׳טע. סחורה איז געווען אויף אַנ׳ערך 1,100 זל. און קיין צעטעל פון די צוגענומענע סחורה איז נישט צוזאַמענגעשטעלט געוואָרען.

סאַלטשעס קרובים האָבען חושד געווען, אַז ליבוש האָט אין נעקלאַן חתונה־געהאַט מיט זיין קוזינקע. קיין בעשטעטיגונג דערויף איז אָבער פונ׳ם קאָנסקער רב נישט אָנגעקומען. וויענדיג שלעכט און האָבענדיג בעוויזען, אַז זי פיהרט זיך נישט ווי עס געהער צו זיין, וויל ליבוש מיט איהר נישט וואוינען און וויל זיך מיט איהר גט׳ן.

אַרעסטירט די אָנפאַלער

אויף פרידוואַלד׳ן און זיין פרוי.

(ב) אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם אָנפאַל אויף די אינהאַבער פון טאַנץ־זאַל אויף פּאָלודניאָוואַ 10, דערוויסען מיר זיך, אַז פרידוואַלד און זיין פרוי זענען זעהר ערנסט פערוואונדעט און געפינען זיך אין שפּיטאָל.

די פּאָליציי האָט נאָך לאַנגע זוכענישען ענדליך נעכטען אַרעסטירט די צוויי שולדיגע אין אָנפאַל. זיי זענען איינגעזעצט געוואָרען אין טורמע.

אין שענקעוויטש פּאַרק

שלאָגט מען ווידער יודען.

נעכטען זענען ווידער עטליכע יונגע כוליגאַנעס אָנגעפאַלען אויף די יודישע שפּאַצירענדע אין שענקעוויטש־פּאַרק און זיי שטאַרק צושלאָגען, די אָנפאַלער זענען נעלם געוואָרען.

יודיש טעאַטער אין פילהאַרמאָניע, נאַרוטאָוויטשאַ 20.
אונטער דער לייטונג פון א. בעזמאַן און א. קאָמפּאַניעץ.

מיטן אָנטייל פון די: **באַריסאָווא, ראַבינאָוויטש** און די בעקאַנטע ליבלינגס־אַרטיסטן פּרימאַדאָנאַ **נאַדיאַ קאַרעני**

היינט, זונטאָג, דעם 4־טען און דינסטאָג, ד. 6 טען, 9 אין אָוונט

25 געזאַנגס־נומערן! נייע דעקאָראַציעס! הערליכע אויסשטאַטונג!
געשפּילט געוואָרען מיט׳ן גרעסטען ערפאָלג 100 מאָל אין וואַרשאַ

„די חלומות פון ליבע"

אין 3 אַקטען פון ליליען, רעזשיסירט פון ל. ראַבינאָוויטש.
נייע איינשטודירטע באַלעט־טענץ / פערגרעסערטער כאָר / נייע קאָסטיומען.

מאָרגען, מאָנטאָג, 9 אין אָוונט גרויסע פּאָפּולערע פאָרשטעלונג פון 1 ביז 2.50
„דער טיגער" לעבענס־בילד אין 4 אַקטען פון קאָרנבליט.
צום שלוס: א קאָנצערט מיט דעם אָנטייל:
באַריסאָווא, ראַבינאָוויטש, נאַדיאַ קאַרעני, באַלבירסקי, מאַכאַראָוויטש.

ס׳נעמט אָנטייל (לויט א. ב) פּרויען: בעזמאַן, באַריסאָווא, נאַדיאַ קערעני, מאַכאַראָווסקאַ, נערה, פאָדערמאַן, קאָמפּאַניעץ. מענער: אַריעל, אייזענבערג, באַלבירסקי, האַמבורגער, מאַכאַראָווסקי, מאַטקאָוו, נייהויז, פּאָלאַנסקי, ישראל קאָמפּאַניעץ, ראַבינאָוויטש, ראַקאָוו.
אַדמינ.: מ. אַרנוואַלד. מוזיק. לייטונג: ל. זעלמאַן. בילעטען אין פילהאַרמאָניע־קאַסע.

אכטונג, סוחרים פון לעבענסמיטעל-פראָדוקטען!
נייע סאַניטארע פארשריפטען.

(2) ווי מיר דערוויסען זיך, האָט דער וואָיע־וואָדער יאַשטשאָלט דערהאַלטען פון אינערן־מיניסטעריום אַ צירקולאַר וועגן נייע סאַניטאַרע פעראָרדנונגען פאַר געוועלבער מיט לעבענסמיטעל־פראָדוקטען.

לויט דעם צירקולאַר דאַרפען אַלע געוועלבער פון לעבענסמיטעל־פראָדוקטען זיין אויסגעווייסט מיט אייל־פאַרב, די טיש־דעקען פון מאַרמאָר, גלאָז, אָדער האַרט האָלץ. די געוועלבער פון לעבענסמיטעל טאָרען נישט גרעניצען מיט פריוואַט־וואוינונגען. אין די געוועלבער מוזען זיין שפיי־קעסטלעך, וואַש־בענקלעך מיט לויפענדער וואַסער, האַנטיכער און זייף. די פערקויפטע פראָדוקטען מוזען זיין איינגעוויקעלט אין ריין, ווייס פאַפיר.

אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם צירקולאַר איז אַרויסגעגעבען געוואָרען אַ פעראָרדנונג, אַז די נאָענטסטע טעג אַדורכצופיהרען אַ קאָנטראָל און אַריינברענגען אין לעבען די נייע פאָרשריפטען.

הנהה אויף די צופאהר-טראַמוואַיען איך פאר די איינוואוינער פון ברוס.

ווי מיר האָבען שוין מיטגעטיילט איז צווישען מאַגיסטראַט און דער פערוואַלטונג פון די צופאָהר־טראַמוואַיען געשלאָסען געוואָרען אַן אָפּמאַך, לויט וועלכען די טראַמוואַי־פערוואַלטונג האָט זיך פערפליכטעט איבערצופיהרען פאַסאַזשירען אין אַלע ריכטונגען אין דער גרענעץ פון דער שטאָדט לאָדז, דערוואַקסענע פאַר 10 גראָשען און שילער פאַר 5 גראָשען.

פון די הנחות האָבען נישט גענאָסען די איינוואוינער פון ברוס. די ברוסער האָבען רעקלאַמירט און דער מאַגיסטראַט האָט אין אָפּמאַך אַריינגעפיהרט אויך דעם פונקט וועגן די הנחה־בילעטען אויך פאַר די ברוסער.

פינאַנץ-אַמט אַרויפגעלעגט אַ סעקוועסטער אויף ווידזעווער מאַנופאַקטור.
דער שטרייק דויערט נאָך.

עהערנעכטען זענען אין דער ווידזעווער מאַנופאַקטור געקומען פונ׳ם פינאַנץ־אַמט סעקוועסטראַטאָרען און אַרויפגעלעגט אַן אַרעסט אויף דעם פערמעגען. די ווידזעווער מאַנופאַקטור איז שולדיג שטייער דריי מיליאָן זלאָטעס. די קאָסטען פון דער סעקוועסטראַציע מאַכען אויס 150.000 זלאָטעס.

* * *

צוליב׳ן שטרייק, וועלכער פערציהט זיך אין דער ווידזעווער מאַנופאַקטור שוין אַ פאָר וואָכען, איז אַרויסגעפאָהרען אַ רעלעגאַציע פון די אַרבייטער צום אַרבייטס־אינספעקטאָר קיין וואַרשאָ.

אינספעקטאָר קלייט האָט זיך געגוי בעקענט מיט די פרטים פונ׳ם סכסוך און צוגעזאָגט די אַרבייטער זיין אונטערשטיצונג.

* * *

דער קרייז־אַרבייטסלאָזער פאָנד האָט זיך געווענדעט צום אַרבייטס־אינספעקטאָר נאָך ערקלערונגען צי דאַרפען די שטרייקענדע אין „ווידזעווער מאַנופאַקטור" בעקומען אונטערשטיצונג פונ׳ם אַרבייטסלאָזען־פאָנד. דער אינספעקטאָר האָט ערקלערט, אַז די „ווידזעווער מאַנופאַקטור" האָט איינגעפיהרט נייע בעדינגונגען פון אַרבייט אָהן קינדיגונג מיט 14 טאָג פריהער. צוליב דעם האָבען די אַרבייטער געהאַט דאָס רעכט צו פערשטרייקען און זיי האָבען דאָס רעכט צו בעקומען אונטערשטיצונג פון אַרבייטסלאָזען־פאָנד.

האַנדווערקער-פערבאַנד, פּאָלודניאָווע 4
וועגען די וואַהלען צו דער קראַנקען-קאַסע.

(—) נעכטען איז אין לאָקאַל פון האַנדווערקער־פערבאַנד, פּאָלודניאָווע 4, פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ פון אַלע פערוואַלטונגען וועגען די קראַנקען־קאַסע־וואַהלען. ס׳איז איינשטימיג בעשלאָסען געוואָרען צו אַגיטירען און שטימען פאַר דער ליסטע פון האַנדווערקער־פערבאַנד נומער 7.

היינט קומט פאָר אין לאָקאַל פון פערבאַנד, פּאָלודניאָווע 4, אַ גרויסער האַנדווערקער־מיטינג וועגען די קראַנקען־קאַסע־וואַהלען. ס׳וועלען אַרויסטרעטען: אַדוו. צימערמאַן, מאַג. שטרויך, ריר. אָרדינאַנס, שוואַרצבערג, קאַלינסקי א. אַנד.

—=:§:=—

אַרעסטירט אַ באַנדיט
וועלכען פאָליציי האָט לאַנג אַרומגעזוכט.

(2) אין וולאָצלאַוועק איז נעכטען געלונגען צו אַרעסטירען אַ באַנדיט, וועלכען די לאָדזער פאָליציי האָט ביז איצט אָהן ערפאָלג געזוכט מיט שטעקבריף איבער גאַנץ פּוילען.

דער באַנדיט — אַדם וויעטשאָרעק, איינער פון די דריי, וועלכע האָבען ערמאָרדעט דעם פאָליציאַנט בעשטשינסקי, איז איצט געכאַפט געוואָרען ביי אַ גנבה.

בשעתו איז דער באַנדיט וויעטשאָרעק איינאיינעם מיט זיין ברודער יאַן און אַ געוויסען קאַמינסקי בעפאַלען, נעבען קעניגס ציגעלניע אַ געוויסען יוליאַן הערטל. דער פאָליציאַנט בעשטשינסקי איז גראָד דורכגעגאַנגען אין דער נאָהענט און דערהערענדיג אַ געשריי, געלאָפען צו הילף דעם אָנגעפאַלענעם. ער האָט אָבער נישט בעוויזען אַרויסצונעהמען זיין רעוואָלווער פון טאַש, ווי די באַנדיטען האָבען זיך געוואָרפען אויף איהם און מיט מעסערס דערשטאָכען.

קאַמינסקי׳ן און יאַן וויעטשאָרעק׳ן האָט מען באַלד אַרעסטירט, אַדעם וויעטשאָרעק איז נעלם געוואָרען אָהן אַ שפור. מען האָט צושיקט נאָך איהם שטעקבריף און נעכטען האָט מען איהם אַרעסטירט אין וולאָצלאַוועק.

—=:§:=—

„חסד-של-אמת" האָט נעכטען אין אָוונט איינגעאָרדנעט 3 לוויות פון 3 היימלאָזע מענטשען.

(—) נעכטען אין אָוונט האָט „חסד־של־אמת" אַדורכגעפיהרט 3 לויות פון היימלאָזע מענשען.

אין ראַדאָגאָשטשער שפיטאָל איז נאָך דינסטאָג, געשטאָרבען די 33־יעהריגע ליבע רייזעל וואַסערמאַן און איז ערשט [illegible]ן ביינאַכט דורך „חסד־של־אמת" געבראַכט געוואָרען צו קבורה.

מאָנטאָג האָט אַן אויטאָ אויף זגערזשער גאַס איבערגעפאָהרען דעם 78־יעהריגען ליבוש יאַקובאָוויטש. דער יוד איז מיטוואָך געשטאָרבען אין שפיטאָל. נעכטען ביינאַכט האָט „חסד־של אמת" איהם געבראַכט צו קבורה.

די דריטע לויה האָט „חסד־של־אמת" אַדורכגעפיהרט בצוואָרען איבער אַן אָזאָרקאָווער יונגעל, וועלכער איז איבערגעפאָהרען געוואָרען דורך אַן אויטאָ און איז געשטאָרבען אין „אננע־מאַריע־שפיטאָל".

פאלקס - אוניווערזיטעט ביי דער ציוניסטישער ארגאניזאציע.

היינט, זונטאג, דעם 4. נאָוועמבער ד. י. — 2 פאָרלעזונגען:

5 נאָכמ. אין „סיני" (גלובנא 62) ה׳ א. לובאשיצקי: „יודישע געשיכטע"

8.30 אָוועגד אין לאָקאַל פון דער ציוניסט. ארג. (צעגעלניאַנא 4)— רעד. י. אונגער א.ד.ט. „10 יאהר יודישע פאליטיק אין ארץ־ישראל". איינגאַנג פריי!

די נאָהענטסטע פאָרלעזונג:

דינסטאג, ד. 6/11, 8 אָוועגד אין לאָקאַל פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע ד״ר וו. פאלעק (פויליש) וועגען ל. נ. טאלסטאי: (צום 100. געבורטס־יובילעאום)

פליישער-אַרבייטער איז גאנצען לאַנד
אונטערשטיצען די שטרייקענדע לאָדזער פליישער-אַרבייטער.

(—) די פערוואַלטונג פון לאַדזער יודישען פליישער־אַרבייטער־פעראיין האָט בעקומען אַ טעלעגראַפישע ידיעה פון וואַרשאַ, אַז דער דאָרטיגער פעראיין פון פליישער־אַרבייטער האָט בעשטימט און שיקט שוין אַרויס 6000 זלאָטעס אַלס אונטערשטיצונג פאַר זייערע חברים, וועלכע געפונען זיך שוין זייט עטליכע וואָכען אין שטרייק.

גלייכצייטיג ווערט צונויפגערופען אַ קאָנפערענץ פון אַלע פליישער־אַרבייטער־פעראיינען אין לאַנד וועגען אונטערשטיצען דעם שטרייק פון די לאָדזער אַרבייטער.

פלוצלינג געשטאָרבען.

אויף זשעראָמסקאַ 31 איז נעכטען ביים פריה־שטיק עסען פלוצים געשטאָרבען די 24־יעהריגע לאָרושא שלעזינגער.

די אַרויסגערופענע פאָגאָטאָוויע האָט נאָר פעסטגעשטעלט דעם טויט.

אויטאָ-אָרגיעס.
איבערגעפאהרען איין ווייט אַ 9-יעהריג קינד.

(2) אויף זגערזשער גאַס נעבען 112 איז אויף טויט נעכטען איבערגעפאָהרען געוואָרען דורך אַן אויטאָ דער 9־יעהריגער אוינעניוש סטאַפטשאַק, פראָפּעסאָרסקאַ 4). דעם שאָפער־מערדער איז גע־לונגען מיט זיין אויטאָ נעלם צו ווערען.

אַ שרפה אין האָטעל „מאַנטייפעל"

(2) אין האָטעל „מאַנטייפעל" האָט מען נעכטען ביינאַכט בעמערקט, אַז פון איין צימער רייסט זיך אַרויס אַ רויך. מען האָט אָנגעקלאַפּט אין דער טיר, עס האָט אָבער קיינער נישט געעפענט. רעמאָלט האָט מען אויפגעריסען די טיר, און פעסטגעשטעלט, אַז אין צימער האָט אויסגעבראָכען אַ שרפה פון אַ פאַפּיראָס, וועלכען עס האָט אין אַ שכור׳ן צושטאַנד אַוועקגעוואָרפען אַ גאַסט אויפ׳ן טעפּיך.

די פייערלעשער האָבען די שרפה אָפּגעלאָשען.

אַ שרפה.

(ב) אויף אַנדזשעיאַ 32 האָט נעכטען אויסגעבראָכען אַ שרפה אין דער פאָלקס־שולע, וועלכע געפינט זיך אין דעם הויז.

די 2־טע פייערלעשער־אָפּטיילונג האָט דאָס פייער אָפּגעלאָשען.

אַנ׳אַרבייטער אַראָפּגעפאַלען פון צווייטען שטאָק.

(2) אויף קאָפּערניק־גאַס נומער 4 זענען נעכטען געקומען די טעלעפאָן־מאָנטאָרען בראָניסלאָוו הערמוט און יוזעף מידליאַק — אַריינצופיהרען אַ טעלעפאָן און צורעכט מאַכען דעם קאַבעל. אין אַ געוויסען מאָמענט, ווען מידליאַק האָט געאַרבייט אין דער הויך פון 2 שטאָק האָט ער פלוצים פערלוירען דאָס גלייכגעוויכט און אַראָפּגעפאַלען אַזוי אומגליקליך, אַז מען האָט איהם אין אַ שווערען צושטאַנד אָפּגעפיהרט אין שפיטאָל.

אַפּטייקען
היינטיגע נאַכט-דיזשורען.

(2) ג. אַנטאָניעוויטש (פאַביאַניצקאַ 50), ק. כאָנדזשינסקי (פּיעטריקאָווער 164), וו. סאָקאָלעוויטש (פשעיאַזד 19), ר. רעמבעלינסקי (אַנדזשעיאַ 28), י. זונדעלעוויטש (פּיעטריקאָווער 25), קאָספּערקעוויטש זגיערזשער), ס. טראַווקאָווסקאַ (בזשעזשינסקאַ 58).

פון פאָלקס-אוניווערזיטעט
ביי דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע.

היינט, זונטאָג, אָרדענט איין די פאָלקס־אוניווערזיטעט צוויי פאָרלעזונגען. 8.30 אָוועגד וועט ה׳ רעד. י. אונגער אָנהויבען זיין פאָרלעזונגס־ציקל אין לאָקאַל פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע א. ד. ט.: „10 יאָהר יודישע פאָליטיק אין ארץ־ישראל".

דער ציקל נעמט אַרום די גאַנצע היסטאָרישע עפּאָכע פון דער באַלפור־דעקלאַראַציע ביז היינט און וועט געבען די מעגליכקייט צו בעקענען זיך מיט דער פערזענליכקייט פון די ציוניסטישע פיהרער און די בעדייטענדע ענגלישע מלוכה־מענער, וועלכע האָבען דערפיהרט צו דער פּראָקלאַמירונג פון דער באַלפור־דעקלאַראַציע.

דער חשוב׳ער פרעלעגענט וועט זיך בעזונדערס אָפּשטעלען אויף אַלע היסטאָרישע געשעהענישען אין יודישען נאַציאָנאַלען לעבען, וואָס זענען געקומען נאָך דער באַלפור־דעקלאַראַציע. ער וועט שילדערן די ענטשטעהונג פון יודישען לעגיאָן און זיין בעדייטונג, די יודישע דערגרייכונגען אין ארץ־ישראל אין דער לעצטער תקופה א.אַ.וו. די זעהר אינטערעסאַנטע פאָרלעזונג וועט געוויס צוציהען די אויפמערקזאַמקייט פון די יודיש־נאַציאָנאַלע קרייזען.

די צווייטע פאָרלעזונג קומט פאָר היינט 5 אַ זייגער נאָכמיטאָג אין „סיני" (גלובנאַ 62). דער בעקאַנטער העבּרעאישער שריפטשטעלער און פּעדאַגאָג ה׳ א. לובאָשיצקי וועט האַלטען דאָרט זיין צווייטען רעפעראַט פון ציקל: „יודישע געשיכטע".

דער אַריינגאַנג צו די פאָרלעזונגען איז פריי.

פון יודישען טעאַטער.

די פּרעמיערע אין יודישען טעאַטער „די חלומות פון ליבע" האָט צוגעצויגען אַ גרויסען עולם בעזוכער. די בעליבטע אַרטיסטען באָריסאָוואַ, ראַבינאָוויטש און נאַדיאַ קאַרעני זענען אויפגענומען געוואָרען זעהר וואַרים דורכ׳ן פּובליקום.

היינט, זונטאָג, 9 אין אָוועגד ווערט געשפּילט צום 2 מאָל „די חלומות פון ליבע" מיט׳ן אַנטייל [illegible]ן באַריסאָוואַ, ראַבינאָוויטש און נאַדיאַ קאַרעני [illegible]ן פונ׳ם גאַנצען אַנסאַמבל.

מאָרגען, מאָנטאָג, דעם 5. ד. ח., 9 אַ זייגער אין אָוועגד צו פּאָפּולערע פרייזען „דער טיגער", אַ לעבענס־בילד אין 4 אַקטען פון קאָרנבליט. צום שלוס אַ קאָנצערט מיט׳ן אַנטייל פון באָריסאָוואַ, ראַבינאָוויטש, קאַרעני, באַלבירסקי און מאַכאַראָווסקי.

ד״ר אָ.ס. טענענבוים
וואָלטשאַנסקאַ 4, טעלעפאָן 40-25
2170

Dr. med. NIEWIAŻSKI
5 נאָוואָמיעיסקאַ 5

Dr. med. J. HERSZFINKIEL
15 Zawadzka 15, telefon 11-87
קרענקען פון 10–8 אין 3–5

I. SZWARCMAN
Narutowicza 42 tel. 66-31

„דאָס עראָטישע לעבען פון דער פרוי"

פרויען-פאַרלעזונגען פון עלזע פאַרסטמאַן אין פילהאַרמאָניע.

די פאַרלעזונג פון דער דייטשער היגיעניסטקע פרוי עלזא פאַרסטמאַן אויף דער טעמע: „דאָס עראָטישע לעבען פון דער פרוי" איז געווען בעשטימט נאָר פאַר פרויען און מענער האָט מען נישט אַריינגעלאָזט און האָט אַרויסגערופען אַ שטאַרקע, אָבער מען קאָן זאָגען נישט געזונדע ניגירינקייט. ביים אַריינגאַנג פון זאַל האָט מען געמוזט קאָנטראָלירען און צוריקשיקען פיל מיידלעך יונגערע פאַר 18 יאָהר, וועלכע האָבען זיך דורכגעוואָלט אַריינבעקומען אין זאַל אַריין. זעהר פיל פרויען זענען אַוועק פון דער קאַסע מיט צובראָכענע הערצער, ווייל זיי האָבען קיין בילעטען שוין נישט בעקומען.

דעם גרויסען ערפאָלג פון דער פאַרלעזונג קען, דאַכט זיך, די פרעלעגענטין נישט ערקלערען מיט דער פּאָפּולאַריטעט פון איהר נאָמען. ס'איז אַ ספק צי 90 פראָצענט פון די, וועלכע האָבען געשטראָמט און געשטרעבט אין זאַל אַריין, האָבען געהערט דעם נאָמען „פאַרסטמאַן" איידער ס'איז אַנאָנסירט געוואָרען וועגען איהר פאָרטראַג. די טעמע אַליין וואָלט אויך נישט געוועקט די נייגירינקייט אויף אַזוי פיל, עס האָט פעראינטערעסירט דאָס, וואָס אין זאַל האָבען געקענט זיין נאָר פרויען... עס האָט זיך דערוועקט דער אינטערעס, ווי צו אַ פראָצעס ביי פערמאַכטע טירען.

דאָס האָט אָבער נאָרנישט צום פאָרטראַג, וועלכער האָט געדויערט דריי שעה און איז געווען זעהר אינהאַלטסרייך, אינטערעסאַנט און אַפילו בעדעהרענד.

אין ערשטען טייל, גיט די פרעלעגענטין אַ רייהע עצות ווי צו פערהאַלטען דעם יוגענטליכען אויסזעהן. ווי צו פלעגען די קערפּערליכע שענהייט און אָפּצוהיטען דאָס געזונד: „אַ פרוי איז אַזוי פיל אַלט, אויף וויפיל זי זעהט אויס" צו הילף קומט איהר: „וואַסער, לופט און ליכט" (אָבער נישט קיין זייף, אַנשטאָט זייף ראַט די פרעלעגענטין — קלייען, פרישע גורקען־זאַפט, ציטרין א.ד.גל.) עס געהט דאַן אַוועק אַ רייהע פאָרשריפטען ווי צו פלעגען די האָר, זיי זאָלען נישט אויספאַלען, וואָס פאַר מאַסאַזשען צו מאַכען, כדי צו פערדינגערן די ריקע קערפּערטיילען, ווי צו רעגולירען דעם מאָגען כאָטש איין מאָל אין דריי וואָכען, אַפילו ביים געזונדען צושטאַנד — מאַכען אַ קליסטיר; נערווען־פלעגע: איינרייבונגען מיט קאַלט־עסיג־וואַסער; זיך־בעדער א.ד.גל.; אַ מילך־דיעטע פאַר די פעטע, וועלכע ווילען מאָגער ווערען (אַ האַלבען ליטער מילך אינדערפריה, אויף מיטאָג: געמיזע, סאַלאַט, קאָמפּאָט, אויבסט, און אַ האַלב ליטער מילך אין אָוונד, 4 מאָל אַ וואָך) — אַ געזיכערטע שלאַנקע ליניע ביי אַ געזונדען קערפּער. אַ מילך־ און מעהל־דיעטע פאַר די מאָגערע, וועלכע ווילען פעט ווערען (צוקער, קאַקאַאָ, ווייצען־מעהל, רייז־מעהל, מילך) — און אַנ'אָנזאָג, אַז אַ גאָר שלאַנקע יונגעל־ליניע איז פאַר אַ פרוי נישט שעהן און געפעלט נישט די מענער. קינסטלער און פרויען־קענער האַלטען, אַז די פרויען־פאָרמען מוזען זיין פערקיילעכדיגט.

נאָך די אַנדערהאַלבען שעה קאָסמעטישע געזונדהייטס־עצות האָבען אַ גרויסע טייל פון די אַנוועזענדע פערשטאַנען, אַז זיי האָבען אַ סך וואָס צו טון אין לעבען, קיין אַרבייט אַרום זיך, אַז מען וויל נאָר, קען נישט פעהלען.

פיל אינטערעסאַנטער און ערנסטער איז געווען די צווייטע העלפט פון דער פאַרלעזונג.

די פרעלעגענטין בעהאַנדעלט די איבערגאַנגס־צייט פון דער פרוי, איהר פיזישע און גייסטיגע צעשטרייטקייט, איבערלעבונגען, די געשלעכטס־בעציהונגען אין דער צייט. אַ בעזונדער קאַפּיטעל וועגען פרויען־היסטעריע, וועלכע פערסמט דאָס לעבען און איז אין דייטשלאַנד אַ געזעצליכער גרונד צו אַ גט.

פיל קרבנות צווישען די פרויען רייסט אַרויס די ראַק־קראַנקהייט. מען דאַרף זיין פאָרזיכטיג און בייצייטענס ביי פערדעכטיגע סמנים בלוטינגען נאָך דעם געשלעכטס־פערקעהר א.ד.גל. — דאַרף מען זיך באַלד ווענדען צו אַ דאָקטאָר.

וועגען סעקסועלען צוזאַמענלעבען פון פרוי און מאַן, וועגען דער נאָרמאַלער סעקסועלער קיהלקייט פון דער פרוי און עגאָאיסטישער דרענגליכער אַקטיוויטעט פונ'ם מאַן — פיהרט די פרעלעגענטין אויס, אַז נאָר די גייסטיגע ליבע, דאָס געפיהל פון טאַקט, ווייזט דעם מאַן דעם וועג ווי אַזוי אַרויסצורופען די פרוי פון איהר גלייכגילטיגען סעקסועלען צושטאַנד.

אין דער פראַגע וועגען איינס אָדער צוויי־קינדער־סיסטעם, פיהרט די פרעלעגענטין אויס, אַז ביי די איצטיגע ווירטשאַפטליכע, מאַטעריעלע און וואוינונגס־בעדינגונגען קען מען זיך נישט ערלויבען צו האָבען פיל קינדער. די פערהיטונגס־מיטלען זענען זעהר שעדליך פאַר דעם געזונד, דאַרף מען מאַ (און ווייב רעגולירען זייערע בעציהונגען אויף דעם אופן, אַז זיי זאָלען זיך פיזיש ווייניגער צוזאַמענטרעפען.

אין דער בעציהונג פון פרוי און מאַן איז וויכטיגער די גייסטיגע ליבע, דאָס גייסטיגע צוזאַמענלעבען, ווי דאָס קערפּערליכע. די פרוי דאַרף דאָס פערשטעהן, און אין פאַלען פון פערראַט מצד דעם מאַן — אויב דער מאַן האָט זי נישט פערראַטען גייסטיג, נאָר קערפּערליך — דאַרף זי דאָס איהם אָפּט מאָל פערציי̆ען, ווייל עס זענען פאַראַן מענער, וואָס עס נעמען זיי נישט אין פרוי.

געגען איפּערזוכט האָט די פרעלעגענטין אויך אַ רפואה: דער מאַן פעראינטערעסירט זיך מיט אַנ'אַנדערער פרוי, דאָס טרעפט אָפּט מאָל צוליב דעם, וואָס די פרוי גיט באַלד, אין ערשטען פעריאָד פון איהר פערליבטקייט, אַוועק דעם מאַן אַלץ, וואָס זי פערמאָגט — קערפּערליך און גייסטיג, זי פערבעהאַלט גאָרנישט. ער בעקומט אַלעס און פערלירט דעם אינטערעס צו איהר, איז די ערשטע עצה: נישט אַזוי מיט אַלעמען זיך פערטרויען פאַר'ן מאַן, לאָז ער נישט אַלץ און נישט אויף אַמאָל בעקומען און וויסען; די צווייטע עצה: שעהנקייט, מעוודינקייט און קאָקעטעריע אַפילו פאַר'ן און מיט'ן מאַן, און די דריטע, — די הויפּט־עצה: אויב דער מאַן האָט שוין אַנ'אינטערעס צו אַ צווייטער — נישט דערגעהן איהם די יאָהרען מיט פּראָוואָקאַציעס און סצענעס, ווייל ווען עס הויבען זיך אָן רייבונגען, קומט דער מאַן צו דער איבערצייגונג, וועלכע איז ביי איהם פריהער נאָר געווען אַ איבערגאַנגס־שטימונג, — אַז ער קען מיט דער פרוי מעהר נישט לעבען, זי איז איהם דערווידער, ער קען זי נישט ליידען. די פרוי דאַרף זיך פיהרען אַנדערש. עס איז בעסער אין אַזאַ פאַל צו בעווייזען דעם מאַן, אַז אַנדערע מענער האַלטען נאָך פון איהר, מען מיינט דערביי נישט קיין פערראַט, נאָר אַ געוויסע קאָקעטעריע און פעראינטערעסירונג מיט אַנדערע מענער, אין געוויסע גרעניצען, פערשטעהט זיך. דאָס וועט בעסער ווירקען אויף צוריקצוגעווינען דעם אינטערעס, די אויפמערקזאַמע בעציהונג און די ליבע פון מאַן, איידער די ווילדע פאַמיליען־סקאַנדאַלען, וואָס פערמיאוס'ען די פרוי אין די אויגען פונ'ם מאַן און שטויסען איהם אָפּ פון איהר ענטגילטיג.

טאַטיאַנאַ פ.

Dr. med. St. Heinrich
POMORSKA 10, TEL. 47-67
ספעצ. פון אינערליכע און קינדער-קראַנקהייטען
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-לאַמפּען-שטראַהלען
צוריקגעקעהרט
נעהמט אָן פון 1—3 נאָכמ. און פון 5—7 אָוועגד.

Dr. med. **H. Lubicz**
צעגעלניאַנאַ 43, טעל. 32-41
ספעציאַליסט פאַר הויט, ווענערישע און מענער-שוואַכע קראַנקהייטען. היילונג מיט קוואַרץ-לאַמפּען (האָר-אויספאַל)
נעהמט אָן פון 8—10 און פון 5—8 אָוועגד.

Dr. med. I. WAJNBERG
CEGIELNIANA 47, tel. 26-02
אינערליכע קראַנקהייטען. ספעציעל פאַר לונגען-און האַרץ-קראַנקהייטען, בעשטראַהלונגען און קינסטליכע בערג-זון. אין דערהיים פון 3—5 נאָכמיטאָג.
צוריקגעקעהרט.

יורידישע עצות.

אין דער דאָזיגער אָפּטיילונג גיט די רעדאַקציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט" אַנטוואָרטען אויף יורידישע פראַגען, וואָס ווערען צוגעשיקט שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופּאָן.
יורידישע אָפּטיילונג
פון „נייעס פאָלקסבלאַט".
[illegible]
גילטיג דעם 4-טען נאָוועמבער 1928

8280. קאַפּעל.

דער אָמט פאַר געוויכטער און מאָסען נעמט פאַר לעגאַליזירען אַנ'אָפּצאָהל לויט אַ פעסטגעשטעלטען טאַריף. אַלס איינס צי ס'האַנדעלט זיך וועגען אַ שטייפע אָדער פערוויקעלטע מאָס, קויב איז זי נישט גרעסער ווי 2 מעטער ווערט גענומען 60 גר. פאַר אַרויסגעבען אַ בעזונדערע בעשטעטיגונג וועגען דער דורכגעפיהרטע פּראָבירונג ווערט גענומען 50 גר.

8281. F. K.

דער יאָהרגאַנג 1887 קאַטעגאָריע C2 ווערט צו די קאָנטראָל-פערזאַמלונגען נישט גערופען. דעסגלייכען דאַרפען זיך אויך נישט שטעלען די רעזערוויסטען, וועלכע האָבען אין לויפענדען יאָהר דורכגעמאַכט די מיליטערישע איבונגען אַלס איינס, צי וועלכען יאָהרגאַנג זיי געהערען.

—:0:—

8282. זיסמאַן.

8283. I. R. F. נ' 6

8284. אַ טרייער לעזער פון אַלעקסאַנדער גאַס 8

וועגען אייערע ענינים דאַרפט איהר זיך פערשטענדיגען פערזענליך מיט אונזער יוריסט, טעגליך פון 3—4 מיטבערגעגעגדיג די צייטונג.

8285. ג. גרין.

דער סעקוועסטראַטאָר קאָן לעגען אַנ'אַרעסט אויף אַלע ווערטען, וועלכע ער טרעפט אין לאָקאַל פון שטייער בעל חוב און וועלכע זענען פאַר איהם נישט אומבעדינגט נויטיג צום לעבען אָדער אַרבייטען. אויב ס'איז סעקוועסטרירט געוואָרען אַ פּ־עמד אייגענטום, דאַרף דער אייגענטימער פערפיהרען אַ פּראָצעס אין דעם פאַל אין קרייז-געריכט געגען דער שטייער-מאַכט און אויך וועגען אַ ווילאַנטשעניע.

דער סעקסועלער מאָרד איבער'ן שעהנעם פּוילישען מיידעל.

(אַ בריף פון טשערנאָוויץ).

פאַר אַ פּאָאָר וואָכען אין אַ זונטאָגדיגען טאָג האָט דאָס 23-יאָהריגע פּוילישע מיידעל בראָניסלאַווא לאַפּושאַנסקאַ שפּאַצירט מיט 2 בחורים אין טשערנאָוויצער פאָלקס-גאָרטען. מאָנטאָג אין דער פריה האָט מען אין טייך פּרוט געפונען ליגען איהר טויטער קערפּער אויף אַ זאַמד-אינזעל, די לינקע שלעף צעשפּאָלטען מיט אַ שפּיציגען אינסטרומענט, אַרום ליגען מח און שטיקער ביינער, די פיס שטעקען אין וואַסער און דער קערפּער איז דורכגעשאָסען מיט אַ פּאָר קוילען.

ווער איז בראָניסלאַווא לאַפּושאַנסקאַ?

זי איז געוועזען אַ טאָכטער פון פּוילישע עלטערן אויף אַ טשערנאָוויצער פאָרשטאָט, אַ וואונדער-שעהנע ברונעטקע, וועמען אַלע בחורים זענען נאָכגעלאָפען און יעדער האָט געוואָלט מיט איהר חתונה האָבען. זי איז אָבער געווען אַ פערשלאָסענע נאַטור, תמיד טרויעריג און האָט אָבגעזאָגט יעדען חתונה-פאָרשלאַג.

דעם אויבענדערמאָהנטען זונטאָג האָט איינער פון די צוויי בחורים, דער בלאָנדער דייטש אַרמין קיהל, אַ מעכאַניקער, איהר געמאַכט אַ חתונה-פאָרשלאַג, זי האָט איהם אָבגעזאָגט, 10 אַ זייגער אָוועגד האָט זי זיך מיט איהם געזעגנט און איהם געגעבען אַ הייסען קוש. ער איז דאַן פון איהר אַוועקגעגאַנגען. מען ווייסט נאָך, אַז 11 אַ זייגער אָוועגדס האָט זי דורך אַ שכנס יונגעל אַהיימגעשיקט דעם מאַנטעל און דאָס טעשעל און אָנגעזאָגט, אַז זי קומט באַלד אַהיים. זייט דאַן איז פון איהר פערשוואונדען יעדע שפּור, ביז מען האָט זי געפונען ליגען אַ טויטע אויף דער דערמאָנטער זאַמד-אינזעל.

גאַנץ טשערנאָוויץ איז געוואָרען עלעקטריזירט פון דער ידיעה וועגען דער דערמאָרדונג פון דער אויסערגעוועהנליכער פּוילישער שעהנהייט. אַ פאָטאָגראַף האָט אָבפאָטאָגראַפירט דעם טויטען קערפּער און די פאָטאָגראַפיע אַריינגעשטעלט אין פענסטער. טויזענטער מענשען האָבען זיך פערזאַמעלט פאַר דעם פענסטער, כדי צו זעהן דאָס מערקווירדיגע פּנים מיט דעם כשוף'דיגען לאַכען, די פערלעגטע הענד און מיט די פערציקטע בליקען, וואָס קוקען צום הימעל.

וואו געפינט זיך די זאַמד-אינזעל?

צווישען ביידע בריקען פון פּרוט און נאָר מיט אַ שיפעל קאָן מען אַהין צוקומען. ביידע בריקען זענען אָבגעהיט שטרענג פון מיליטער. די זעלנער האָבען אין דער נאַכט געשאָסען. דריי זעלנער האָבען זיך מודה געווען, אַז זיי האָבען אין מיטען דער נאַכט געשאָסען אויף עפּיס אַ געשטאַלט. איינער זאָגט, אַז דער מענש אויף וועמען זיי האָבען געשאָסען, איז געשוואומען אין וואַסער, דער אַנדערער דאַגעגען, בעהויפּט פעסט און ענטשלאָסען, אַז די געשטאַלט האָט זיך געפונען אין אַ שיפעל. דער דריטער געדענקט נישט.

טויזענדער מענשען לויפען צו דער בריק, כדי פון דער ווייט צו זעהן דעם טויטען קערפּער, וועלכען מען האָט געלאָזט ליגען אויף דער אינזעל דעם גאַנצען מאָנטאָגדיגען טאָג און אַ גאַנצע נאַכט, ווייל עס איז ענטשטאַנען אַ ספק, ווער עס האָט דאָס רעכט זיך צו בעשעפטיגען מיט דער טויטער, צי די טשערנאָוויצער פּאָליציי-דירעקציע, וואָס איהר קאָמפּעטענץ דערגרייכט ביז צום פּרוט, צי די זשאַנדאַרמעריע פון דער פאָרשטאָט צוקאַ, וואָס ליגט אויף יענער זייט פּרוט. דערווייל טענהט דער דריטער צד, ד. ה. דאָס מיליטער וואָס היט די בריקען אויף דעם פּרוט, אַז דער טויטער קערפּער ליגט אויף זיין שטח און נאָר די מיליטער-מאַכט האָט דאָס רעכט צו פיהרען די אויספאָרשונג אין דעם ענין. אַלע דריי צדדים קומען ענדליך צו אַ הסכם. דערווייל איז פּשוט נישט מעגליך צו דערהאַלטען די אָרדנונג אויף דעם וועג צו די בריקען, ווייל טויזענדער מענשען זענען געקומען קוקען.

בראָניסלאַווא לאַפּושאַנסקאַ ווערט געבאַלזאַמט. איידער דער קערפּער איז סע צירט געוואָרען, האָט מען אויסגערעדט אַ סך שלעכטס אויף דער דערמאָרדעטער, דהיינו, וואָס האָט אַנ'אַנשטענדיג מיידעל צו זוכען חצות-צייט אויף דעם טייך? די סעקציע האָט אָבער פעסטגעשטעלט, אַז זי איז געווען אַ אַנשטענדיג מיידעל און מען האָט אָנגעהויבען צו קאָמבינירען, אַז זי האָט מסכים געווען אויף אַ אויספלוג מיט איינעם פון איהרע פערעהרער, אָבער ווען ער האָט פון איהר עפּיס מעהר פערלאַנגט, האָט זי דערויף נישט געוואָלט איינגעהן און דערפאַר זי ערמאָרדעט.

ערשט 5 טאָג נאָך דער דערמאָרדונג מעלדען זיך די עלטערן, וואָס וואוינען אין דער פאָרשטאָט קיין צייטונג לייענען זיי נישט און האָבען זיך שוין אָנגעהויבען מיאש צו זיין פון זייער טאָכטער. לכתחילה האָבען זיי געמיינט אַז זי געפינט זיך ביי איהר מוהמען אין שטאָט, וואו זי פלעגט אָפּט נעכטיגען פון זונטאָג אויף מאָנטאָג, ווען זי האָט ווי געוועהנליך זונטאָג זיך פערווײַלט אין שטאָדט.

דער יונגער היהל, וועלכער איז געווען אין דער געזעלשאַפט פון דער לאַפּושאַנסקאַ דעם לעצטען זונטאָג פון איהר לעבען איז געוואָרען אַרעסטירט, דער צווייטער בחור איז דערווייל אַנטלאָפען איבער דער גרעניץ. קיהל דערצעהלט, ווי ער האָט איהר געמאַכט דעם חתונה-פאָרשלאַג, ווי זי האָט איהם געגעבען אַ קוש און אַז זייט דאַן האָט ער זי מעהר נישט געזעהן. צו זיין אומגליק געפונט מען ביי איהם אין קעשענע אַ בריף צו דער לאַפּושאַנסקאַ. ער ערקלערט, אַז ער האָט איהר געוואָלט דאַנקען אין דעם בריף פאַר דעם קוש מען האָט פעסטגעשטעלט, אַז דער בריף איז געשריבען געוואָרען מאָנטאָג, אַלזאָ אַ טאָג נאָכדעם ווי בראָניסלאַווא איז שוין געווען טויט. מען איז לכתחילה חושד, אַז דער גאַנצער בריף איז בלויז אַ „שפּיצעל", כדי אָבצונאַרען די פּאָליציי, אָבער באַלד ווייזט זיך אַרויס, אַז קיהל איז אומשולדיג און ער ווערט בעפרייט.

אַלזאָ ווער איז דער מערדער? ווי אַזוי איז בראָניסלאַווא לאַפּושאַנסקאַ אַרונטערגעקומען צום פּרוט?

די גאַנצע אויספאָרשונג וואָלט געוועזען איינגעשלאָפען, ווען די עפענטליכע מיינונג זאָל עס געוועזען דערלאָזען.

דער שעף-רעדאַקטאָר פון דער „טשערנאָוויצער אַלגעמיינער צייטונג" ה' אַרנאָלד שוואַרץ מאַכט דעם פאָרשלאַג, אַז מען זאָל אַראָפּברענגען פון בערלין די נביאה'טע עלזע גינטהער געפּערס, זי זאָל אויספאָרשען, ווער עס איז דער אכזריות'דיגער מערדער פון דער שעהנער בראָניסלאַווא. די בעהערדען זענען דערויף מסכים, ער פאַרעפענטליכט עס אין זיין צייטונג און טשערנאָוויץ מיט זיין גאַנצער סביבה ציטערט פאַר נייגעריגקייט.

עס קומען קיין טשערנאָוויץ עלזע גינטהער עפּערס, איהר עקספּערימענטאַטאָר, דער בעקאַנטער נערווען-דאָקטאָר אויס שאַרלאָטענבורג, דר. וו. קרענער און די סעקרעטאַרקע אויך אַ זעהר אינטערעסאַנטע פיגור.

כעלות השחר געהען זיי אַלע און הינטער זיי רעפּרעזענטאַנטען פון דער פּראָקוראַטור, פון דער קרימינאַל-פּאָליציי, פון אויספאָרשונגס-געריכט, פון דער מיליטער-מאַכט, פון דער זשאַנדאַרמעריע און געלאַדענע געסט אַרויס פון פּלאַץ, וואו בראָניסלאַווא לאַפּושאַנסקאַ האָט געגעבען קיהלען אַ קוש, זיי בעהען דורך די אַלעען פון פּאַרק, זוכענדיג

מוזיקאַלישע נאָטיצען.

די לעצטע קאָנצערטען אין „פילהאַרמאָניע".

אַ קאַמף אין דער נאַטור, אַ קאַמף צווישען די מענשען, אַלץ ראַנגעלט און קלאַמערט זיך קראַמפּהאַפט אַרום דעם אייגענעם לעבען, איבער דעם לעבען פון אַנדערע: אַלץ פאַר דעם ראַנגעלדיגען לעבען. און אין מיטען פון דעם פערביסענעם קאַמף ע־שיינט ווי די זון, דורך די שטורם־וואָלקענס — די מוזיק אַלס שטילע פערמיטלערין צווישען די אייביג - קעמפענדיגע און בערוהיגט כאָטש אויף אַ ווײַלע די געמיטער.

אָט איבער דער דאָזיגער מוזיק, איבער די לעצטע קאָנצערטען פון הויך - מוזיקאַלישען ווערט זויל איך די לעזער בעריכטען.

1. דער פאַריזער אינסטרומענטאַל-קאָנצערט.

פינף קינסטלער אויף פינף אינסטרומענטען האָבען אַזוי קינסטלעריש געשפּילט, אַז מ'האָט ווילענדיג נישט ווילענדיג געמוזט אין אַלץ פערגעסען און געשפּילט האָבען זיי נאָר קלײנע אין רוהיגער שטיל-געהאַלטענע ווערק פון די אַמאָליגע רוהיגע טאָן-דיכטער, וואָס טראָגט דעם קורצען, און פאַר אייך ליבע לעזער, נאָך אַלץ נישט פערשטענדיגען נאָמען „קאַמער-מוזיק". (אונטער קאַמער-מוזיק — ערקלער איך אייך נאָכאַמאָל — פערשטעהט מען מוזיק פאַר סאָלאָ - אינסטרומענטען געשפּילט אַמאָל אין די אַלטע גוטע צייטען אַלס צייט-פערטרייב אין די הויכע סאַלאָנען „Camera" אַזוי ווי איצט אין אונזער צייט, להבדיל, קאָרטען...)

און אָט די קלײנע ווערק מאַכען אַזאַ גרויסע ווירקונג! דאָס איז דערפאַר ווייל די קלײנע ווערק זענען געריכטעט פון גרויסע און געמיטרוהיגע גייסטער און אויסגעפיהרט פון גרויסע קינסטלער. אַזאַ פעראייניגונג פון גרויסען אינהאַלט און שעהנער פאָרם ווירקט הויך און בערוהיגענד.

2. אַ גאַ לאַבאָווסקאַ

אַ גרויסע וואָקאַל - קינסטלערין מיט אַ טיף-האַרציגען אַלט. די קינסטלערין האָט נאָר לידער געזונגען... נאָר לידער! דאָס ליד איז די אור-קוועלע, פון וועלכער ס'זענען ענטשטאַנען סאָנאַטען, סימפאָניעס, קורץ די גאַנצע גרויסע מוזיק. דאָס ליד איז אונבעוואוסטזיניג געזונגען געוואָרען פון אור-מענשען, פון אורפאָלק און איז מיט דער צייט געוואָרען דאָס אייגענטום פון אַלע מענשען און פעלקער: מאָדעלירט און ניואַנסירט, פערשטעהט זיך, פון יעדען פאָלק אין פון יעדען מענשען אויף זיין אופן. דאָס „ליד" האָט לאַבאָווסקאַ געזונגען אַזוי, ווי בעסער קען מען נישט זינגען, אונטער איהר קונסט האָט דאָס ליד געקלונגען ווי דער העכסטער אויסדרוק פון דער וואָקאַל-קונסט.

3. דער פראַגער לעהרערין-כאָר.

אַ מוסטער ווי אַזוי קולטורעלע מענשען פלעגען די כאָר געזאַנג-קונסט. כאָר-געזאַנג איז נישט נאָר אַ פעראייניגונג פון פערשידענע שטימען און אַ האַרמאָנישען צוזאַמענזינגען, נאָר אויך אַ פעראיניגונג פון פערשידענע כאַראַקטערס שטימונגען און — ווען מ'וויל אפילו — פון אַנשויאונגען און איין האַרמאָניש צוזאַמענווירקען אויפ'ן שעהנעם געביט, וואָס טראָגט נאָר איין כאַראַקטער, איין שטימונג און איין אַנשויאונג — ריין מענשליכע קולטור. איז דען איצט א וואונדער, וואָס דער לעהרערין - כאָר וואָס דורכגעדרונגען פון אַזאַ הויכען אידעאַל איז ריינע קונסט?

4. עגאָן פּעטרי:

איז אַנ'אַקאַדעמיקער. פון זיין אַקאַדעמישער הויך טראָגען זיך צו אונז קלאַנגען פון דער ריינער קונסט. קאָך דער גרעסטער נאָמען אין דער מוזיק ענטפלעקט זיך פאַר אונז אין זיין הייליגער געשטאַלט, שיטענדיג מיט פולע הויפענס איבער אונזערע חושים, הימליש-שעהנע מוזיק-פערל אין געשטאַלט פון „פוגע", די ווירקונג פון עגאָן פעטריס רעציטאַציעס איז אַ הייליג-ערנסטע.

און אונזער בראָניסלאַוו גימפּעל?

אויב איהר דערמאָהנט זיך, האָב איך נאָך זיין ערשטען קאָנצערט און נאָך זיין גרויסען כבוד, וואָס ער האָט געהאַט אין איטאַליען, געשריבען, אַז זיין אָרט איז נאָך נישט אויף דער עסטראַדע, נאָר ביי פּלעש אָדער ביי אַנ'אַנדערען גרויסען וויאָלין-פּראָפעסאָר, וואו זיין גרויסער טאַלאַנט זאָל זאָרגפעלטיג געפלעגט ווערען. מיט פערגעניגען קאָנסטאַטיר איך, אַז ער איז איצט ווירקליך געוואָרען דער שילער פון גרויסען פּלעש און אַז זיינע פאָרטשריטען זענען אַזוי ריזיג, דאָס מיר קענען שוין באמת האָפען, אַז דער יודישער יונגער קינסטלער וועט זיך גרויסען רוהם אין אונז כבוד פערשאַפען.

D—ski

טאַפּענדיג, פאַרשענדיג. באַלד הערט מען ווי דאָס מעדיום, די 60-יאָהריגע געפערס הויבט אָן שטילערהייט, קוים וואָס מען הערט רעדען און זי דערצעהלט דערביי ווי אַזוי דער מאָרד איז צוגעגרייט געוואָרען. איהרע אויספיהרונגען שטימען אין אַ גרויסער מאָס מיט די מסקנות, צו וועלכע די אויספאָרשונג-מאַכט איז שוין געקומען. עס ווערען אָבער נאָך אריינגעבראַכט נייע מאָמענטען, אינטערעסאַנטע סצענען און עפּיזאָדען, אַזוי איז מען געגאַנגען ביז אויף דער פאָרשטאָדט. מען קומט צו אַ 12-מעטער לאַנגען און 80-מעטער הויכען לעהם-באַרג, וועלכער איז צוליב דעם פריהער געפאַלענעם רעגען געוואָרען גליטשיג, מען געהט אויף דעם באַרג, עלטערע מענשען און אויך אַ סך יונגערע מוזען בלייבען אונטען און קאָנען נישט אַרויף אויף דעם משופע'דיגען גליטשיגען באַרג. די זעכציג-יאָהריגע גינטהער געפערס איז גאָרנישט מיד און איז שוין אויבען. עס ווערט דערווייל גוט טאָג און מיר הויבען אָן מסופק צו זיין, צי מאַכט די מכלומר'שטע נביאה'טע נישט אונז אַלע צום נאַר זי רוהט אָבער נישט, מיר קומען צום מאַגאַסטעריסקאַנער-הויז נומער 179, ד. א. דאָס הויז וואו בראָניסלאַוואַ האָט אין דער מאָרד - נאַכט פון זיך אַראָבגענומען דעם מאַנטעל און דאָס טעשעל.

אַלץ שטימט. דאָס מעדיום רעדט אַזוי ווי די אויספאָרשונג האָט נאָך פריהער פעסטגעשטעלט.

אין שטאָדט אַריין פאָהרען פוירים. עס איז אַ מאָנטאָג'דיגער טאָג, מאַרק-טאָג. די פוירים דערזעהענדיג די פּראָצעסיע, דערשרעקען זיך, זיי ווייסען נישט, וואָס די דאָזיגע מאַניפעסטאַציע בעדייט, זיי שפּרינגען אַראָב פון די פוהרען און צלם'ען זיך.

פיר שעה האָט געדויערט דער מאַרש ביז מיר זענען צוגעקומען צו דער פריט בריק. עס איז, ווי בעזאָגט, מאַרק-טאָג, די גאַסען זענען פול מיט פוהרען און מען קען נישט ווייטער עקספּערימענטירען, מען מוז היינט אויפהערען און דעם צווייטען טאָג פיר אַ זייגער אין דער פריה הויבט זיך אָן די ווייטערע אויספאָרשונג פון דעם אָרט, וואו מען האָט נעכטען אויפגעהערט. די שפּאַנונג איז נאָך שטאַרקער געוואָרען. אין שטאָדט הויבט מען אָן צו אָפּאָנירען געגען דעם גאַנצען עקספּערימענט און מען מאַכט דערפון חוזק, די בעהערדען האַלטען נאָך מיט, אָבער הויבען שוין אויך אָן צו צווייפלען און ציהען זיך לאַנגזאַם צוריק.

מען זוכט ווייטער אונטער נאָך שווערערע בעדינגונגען, ווי אַ טאָג פריהער. מען מוז דורכגעהן וועגען, וואָס זענען אַרומגעצוימט מיט שטעכעדיגען דראָהט. איצט הויבט זיך אָן אַ מאַרש איבער טאָלען און איבער בערג. עלזע גינטהער געפערס געהט פאָראויס. מיר קומען ענדליך צו צום ברעג פון טייך און זי גיט אונז צו וויסען, די אויגען פערמאַכט, פאַר וואָס בראָניסלאַוואַ לאַפּושאַנסקאַ איז ערמאָרדעט געוואָרען, ווי אַזוי זי איז געקומען צום פריט און רופט אָן דעם נאָמען פון מערדער גרענקע. אַלץ שווייגט ווי פערשטומט. 100 מענשען פון די בעסטע געזעלשאַפטליכע קרייזען פון טשערנאָוויץ געפינען זיך דאָ און אַלע זענען דערשיטערט.

דאָס מעדיום זאָגט: „דאָ קאַמף... פערגוואַלטיגונג... ווידערשטאַנד...

שטורם - ווינד איז געקומען... גרענקע האָט געשאָסען מיט אַ רעוואָלווער... דאַן אַ עקיגער שטיין... דעם מח צוטשמעליעט..."

„און וואו איז דער מערדער?" — פרעגט ד"ר קערנער, דער עקספּערימענטאַטאָר.

„ענטלאָפען... קיין פוילען... לאָדז... ציטערט אין תפיסה-קאַמער... זעהסט נישט? האַלט איהם פעסט... ער איז דער מערדער...?

זי האָט ווירקליך אויפגעדעקט דעם מערדער. פויל גרענקע האָט זי בעגלייט זונטאָג ביי נאַכט, האָט זי פערגוואַרט אויף דעם פריט און זי דערמאָרדעט אין סעקסועלען שגעון. דאַן איז ער אַוועק צו זיינע עלטערען קיין לאָדז און דאָ איז ער נעכאַפּט און אַרעסטירט געוואָרען.

יודישער קאַמער-טעאַטער
לייטונג: מ. בראָדערזאָן.

לעצטע 4 טעג!

„אַרט"

זאַכאָדניאַ 43

היינט-2 פאָרשטעלונגען: אָנהויב 8 אָוונעד (פּאָפּולערע פּרייזען) און 10 אָוונעד

„משיח געהט"!...

1. פּראָלאָג
2. משיח געהט!...
3. קהלת
4. קאָרטען (באַלאַדע)
5. שאַ, שטיל
6. שמידען
7. שאַכנע-יאַכנע
8. פּעמש
9. פריילײן מייטעל
10. מ'הוליעט

די קאַסע איז אָפען טעגליך פון 6 אָוונעד, שבת פון 1–5 נאָכמיטאָג און פון 7 אין אָוונעד.

הנחה-בילעטען גילטיג מאָנטאַג, דינסטאָג, מיטוואָך און דאָנערשטאָג.

אויפ'ן צווייטען משפט

פון אַנטיסעמיטישע כוליגאַנעס.

(ענדע פון 3-טע זייט)

ערשטנס: פּראָצעס אין יולי.

פון צווישען דער מאַסע האַרטע פערביסענע כוליגאַנסקע געזיכטער זעהען זיך אויך אַרויס אַ סך יודישע פּנים'ער. זייערע אויגען שטראַלען מיט צופרידענקייט און זיי האַלטען זיך פריי און האָבען נישט מורא און לאָזען זיך אויך הערען.

מען פרעגט ביי די בעשולדיגטע צי זיי האָבען עפּעס צו פרעגען ביי קויפמאַנ'ען. שטעלט זיך אויף דער עלטערער ליובימאָוו, מאַכט אַ נעבעכדיגען פּנים און זאָגט: „גראַושראַניך קויפמאַן, זאָגט דעם אמת, האָב איך אייך דען אַמאָל געשעפּעט, אָדער אַפילו בעליידיגט?"

ענטפערט קויפמאַן גלייך:

„מאַקע ניין. דו האָסט מיר בלויז גערופען „זשיד" און האָסט מיר געהייסען אַפּטראָגען זיך קיין בערדיטשעוו. אָבער דאָס איז דאָך קלייניגקייטען. צו דעם האָב איך זיך גאָרנישט צוגעהערט"...

דער עולם לאַכט.

עס רעדט שוין דער געזעלשאַפטליכער בעשולדיגער, פּראָסט, נישט געקינצעלט, אָבער איינדרוקספול זענען די ווערטער פון דעם ראָזיגען פשוט'ן אַרבייטער.

„מיר זענען נישט וויכטיג איינצעלהייטען" — זאָגט ער. — „עס מאַכט נישט אויס צי מען האָט קויפמאַנ'ען ועשלעפּט אַ געבונדענעם אויף דער ערד פינף מינוט אָדער צעהן מינוט, צי מען האָט איהם געשלאָגען צוועלף דער זייגער ביינאַכט אָדער צוויי אַ זייגער. דער פאַקט, אַז מען האָט זיך ערלויבט אין דעם עלפטען יאָהר פון דער רעוואָלוציע צו פייניגען און פערפאָלגען אַ יודען דערפאַר, ווייל ער איז אַ יוד — אָט דאָס איז וויכטיג, און דערפאַר דאַרף מען די כוליגאַנעס געבען איבער די הענט. דער פריהערדיגער געריכט האָט זיי צוגעמשפּט צו ניין מאָנאַטען. דאָס איז גענוג פאַר אַ נייעם מענשען געבוירען צו ווערען, אָבער דאָס איז נישט גענוג אויף איבערצומאַכען אַנ'ערוואַקסענעם מענשען, אַנצולערנען אַ כוליגאַן. איך פאָדער מען זאָל מען זייער שטראָף פאַרצווייפאַכען, פערדרייפאַכען.

דאַן רעדט דער פּראָקוראָר און נאָך איהם די פערטיידיגער פון די כוליגאַנעס. דער הויפּט-פערטיידיגער קאָן זיך אַפילו נישט אָפּהאַלטען צו זאָגען, „איך בין אַנ'אַלטער יוריסט" און גיט אָבער גלייך צו, „אַפילו אַנ'אַלטער סאָוועטישער יוריסט". ער זוכט צו בעווייזען, אַז דאָס האָט מען קויפמאַנ'ען געפייניגט נישט ווייל ער איז אַ יוד, נאָר גלאַט אַזוי, ווייל ער איז אַנ'אַלטער מאַן, „וואָס זיינע מאַניערען רופען אַרויס ביי קינדער און נישט-קולטורעלע מענשען. ווי די בעשולדיגטע, אַ גלוסט צו רייצען זיך מיט איהם". און וואָס האָט מען איהם איינגענטליך אַ'ונס געטאָן? גאָרנישט. געשטיפט אַביסעל, איבעריג דער טומעל אינגאַנצען.

עס ברעכען אויס שטאַרקע אַפּלאָדיסמענטען. די כוליגאַנישע פריינד לאָזען זיך ווידער הערען. זיי ווערען פּרעכער. די ריכטערין אָבער לאָזט זיך נישט איינשרעקען. זי זאָגט האַרט און פעסט: „דאָ איז נישט קיין טעאַטער. אויב מען וועט זיך דערוואַגען נאָך אַמאָל אַפּלאָדירען, וועל איך הייסען אַלעמען אַרויספיהרען פון געריכטס-זאַל, מעהר קיין אַפּלאָדיסמענטען זענען נישט געווען.

און מיט דריי שטונדען שפּעטער, ווען די ריכטערין מיט די צוויי געשוואָרענע טראָגען אַרויס דעם אורטייל, זיצען שוין די כוליגאַנעס און זייערע סימפּאַטיזירער מיט אַראָפּגעלאָזענע נעז און קריצען מיט די ציין. די גרויסע, ריקע אַרבייטער-ריכטערין אין דעם גרינעם סוועטער לייענט הויך.

„ליכמאַנאָוו'ן און נאַלאַוויקינ'ען פערגרעסערען מיר די שטראָף פון ניין מאָנאַטען אויף צוויי יאָהר יעדען. גרענאָרי ליובימאָוו'ן פערגרעסערען מיר פון זעקס מאָנאַט אויף אַ יאָהר. אַלעקסעי זשעלעזנאָוו'ן און אַלעקסעי ליובימאָוו'ן משפּט'ען מיר צו דריי מאָנאַט יעדע'ן.

דער עולם הויבט זיך אויף און צוגעהט זיך ביסלעכווייז.

יט"א ש. ג—ן.

טעלעגראַמען.

„די מאַסאָנען, יודען און די רעוואָלוציעס".

בראָשור פון גייסטליכען.

סאָפיא, (יט"א) דער גייסטליכער איוואַנאָוו פון טיראַנאָוואַ (געוו. הויפּטשטאָדט פון בולגאַריע) האָט אַרויסגעלאָזען אַ בראָשור א.נ. „די מאַסאָנען, יודען און רעוואָלוציעס". אין דער בראָשור זענען אויפגעזאַמעלט אַלע אַבסורדישע בלבולים, וואָס זענען געמאַכט געוואָרען געגען יודען די לעצטע צייט, אַזוי דערצעהלט איוואַנאָוו, „אַז די יודען, מאַסאָנען און אַלע פינסטערע כוחות האָבען געשלאָסען אַ בייזווילינען בונד, כדי צו שאָדען די קריסטליכע פעלקער; די יודען האָבען דורכגעפיהרט אַלע רעוואָלוציעס און ערמאָרדעט אַלע רוסישע צאַרען; ווילסאָן, לענין, טשיטשערין, דזשערזשינסקי און קערענסקי זענען יודען; די „אַליאַנס-איזראַעליט" צוזאַמען מיט יעקב שיף, וואַרבורג, וויסאָצקי, לודענדאָרף, בעטמאַן-האָלוועג און באַראָן גינזבורג האָבען גורם געווען צו דער רוסישער רעוואָלוציע, פאָלגענדיג דעם ראַט פון אחד-העם א. אַ. וו.

די אונגאַרישע פּרעסע האָט אויפגענומען די בראָשור מיט אַ ווירער-געפיהל.

אונגאַרישע „צער-בעל-חיים"

וועגען דער יודישער שחיטה.

בודאַפּעשט, (יט"א) דער אָפיציעלער אָרגאַן פון דער אונגאַרישער געזעלשאַפט „צער בעלי-חיים" „אַלאַטוועדעלעם" רעדט אַרום אין לעצטען נומער די יודישע שחיטה און שטעלט פעסט, אַז אין די יודישע שעכט-הייזער ווערט נישט אָפּגעהיט דאָס געזעץ וועגען בעטויבען די בהמה פאַר דער שחיטה. די צייטונג מעלדעט, אַז מיט דעם ענין האָט זיך פעראינטערעסירט דאָס אַגראַר-מיניסטעריום.

טשעכאָסלאָוואַקישע יודען אין ארץ-ישראל

פייערן דעם יובילעי פון טשעכאָסלאָוואַקיי.

ירושלים, (יט"א) די טשעכאָסלאָוואַקישע יודען אין ארץ ישראל האָבען איינגעאָרדענט אַ פייערונג לכבוד דעם 10-יעהריגען יובילעי פון טשעכאָסלאָוואַקיען. בראש פון די רעדנערס אויף דער פייערונג איז געשטאַנען הרב זאָנענפעלד, דער ליידער פון דער ארץ-ישראלדיגער „אגודת ישראל", וועלכער שטאַמט פון טשעכאָסלאָוואַקיי. אויף דער פייערונג איז געווען אַנוועזענד דער טשעכאָסלאָוואַקישער קאָנסול אין ארץ-ישראל, וועלכער האָט נעדאַנקט די אַנוועזענדע פאַר זייער לאָיאַליטעט-אויסדרוקען לטובת זייער געבורטס-לאַנד. עס איז אַרויסגעשיקט געוואָרען אַ בעגריסונגס-דעפּעשע צום פּרעזידענט פּראָפ. מאַסאַריק און דער טשעכאָסלאָוואַקישער רעגירונג.

יוליוס ראָזענוואַלד געגען דער יודישער אַגענץ.

ניו-יאָרק, 3 (יט"א, טעלעגראַפיש) דער בעקאַנטער פילאַנטראָפּ יוליוס ראָזענוואַלד איז נישט מסכים מיט די בעשלוסען פון דער אונפּאַרטייאישער קאָנפערענץ. ער האַלט, אַז די א"י-קאָלאָניזאַציע דאַרף נישט געשטיצט ווערען, ווייל זי קאָסט צו טייער.

אויב די פוילישע רעגירונג זאָל געבען ערד פאַר יודישע קאָלאָניזאַציע, וועט ער די דאָזיגע אַקציע ברייט אונטערשטיצען.

„די שאָטענס פון האַרעם"

(Dans l'ombre du harem)

דער נעכסטער סופּער-פילם פון

רעוואָלאַציאָנס-דראַמע, וואָס דעקט אויף די געהיימנישען פון די פּראַכט-מזרח-הייזער

„PALACE" קינאָ-טעאַטער

MIEJSKI KINEMATOGRAF OŚWIATOWY

Wodny Rynek (róg Rokicińskiej) tel. 18-26

Dojazd tramwajami 16 i 10.

Początek seansów dla dorosłych o godz. 18.45 i 21, w soboty i w niedziele 16.45, 18.45 i 21.

Początek seansów dla młodzieży o godz. 15-ej i 17-ej, w soboty i niedziele o 13-ej i 15-ej.

Od dnia 30.X. do dnia 5.XI. 1928 r.

Dla dorosłych: Dramat w 10 akt.

WSCHÓD SŁOŃCA

(SUNRISE)

W rolach główn. GEORGE O'BRIEN, JANOT GAYNOR i MARGARET LEVINGSTON.

Dla młodzieży:

KARJERA CHAPLINA

Komedja w 10 aktach.

W poczekalniach kina codz. do g.22 audycje radjofonica

DYREKCJA KOLEI ELEKTRYCZNEJ ŁÓDZKIEJ, SP. AKC.

podaje niniejszym do wiadomości, że począwszy od niedzieli, dnia 4 listopada 1928 r, pociągi **LINJI Nr. 17** biec będą: od stacji krańcowej na ul. Zielonej (Plac Hallera), Al. Kościuszki, ul. 6-go Sierpnia, ul. Piotrkowską, ul. Główną i ul. Kilińskiego do zbiegu ul. Dąbrowskiej (nowa remiza) i z powrotem.

BILANS

Łódzkiego Banku Depozytowego, Sp. Akc. w Łodzi

na dzień 1 października 1928 roku.

STAN CZYNNY.		STAN BIERNY.		
Kasa i sumy do dyspozycji	579.943.73	Kapitały własne:		
Waluty zagraniczne	258.275.13	a) zakładowy	2.520.000.—	
Papiery wartościowe	417.246.80	b) zapasowy	564.931.81	3.084.931.81
Banki krajowe	165.562.88	Wkłady		7.189.594.74
„ zagraniczne	404.774.41	Rachunki bieżące		2.155.469.83
Weksle zdyskontowane	15.694.291.83	Zobowiązania inkasowe		133.340.64
„ protestowane	18.871.71	Redyskonto weksli		3.766.990.74
Rachunki bieżące	4.429.979.29	Banki krajowe		141.237.64
Ruchomości	67.482.79	„ zagraniczne		4.598.646.95
Rożne rachunki	243.886.92	Różne rachunki		424.166.15
Koszty handlowe	1.217.778.12	Procenty, prowizje i różne zyski:		2.048.156.26
Oddziały	236.063.70	Oddziały		191.622.55
	23.734.157.31			23.734.157.31

Gwarancje	978.918.23
Inkaso	3.905.781.97

PORADNIA WENEROLOGICZNA

פון דאָקטוירים-ספּעציאַליסטען

זאַוואַדזקאַ 1.

נאָר פאַר וועגערישע הויט-קראַנקהייטען און מענער-שוועכע. אַנאַליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפּער. קאָנסיליומס מיט ספּעציאַליסטען פון אוראָלאָגישע און נערוועז-קראַנקהייטען.

קוואַרץ-לאַמפּ, עלעקטרישער הייל-קאַבינעט קאָסמעטיק.

טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אָוונט. זונטאָג פון 9 פריה ביז 2 נ"מ. באַזונדערע וואַרטע צימער פאַר פרויען.

וויזיט 3 זל.

אַ רוטינירטע פּלעטערין, ווי אויך אַ נייטאָרין צו סוויטער-אַרבייט, קאָן זיך זאָפאָרט מעלדען צו ה' טענענבוים, פּיעטריקאָווער 38, טעל. 41-01.

Dr. med.

W. EYCHNER

גינעקאָלאָג-אַקושער

נאַרושער 11.

טעל. 34-72

נעמט אָן פון 6–8 אָוונד.

אַל תתהלל ביום מחר!!

כי לא תדע מה ילד יום.

לייג נישט אָפּ אויף מאָרגען

נאָר, אַז די דאַרפסט ערלעדיגען סאַנדאַווע זאַכען זאָלסטו גלייך קומען צו לויפען אין ביוראָ

פּעטריקאָווער 17 דורכגאַנג זאַוואַדניאַ 52

וואו ס'ווערט ערלעדיגט און געוויסענהאַפט געשריבען לויט'ן אויסטאַוו אַלערליי ביטעס, קלאַוזולעס, זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעט אין פּוילען, אַפּעלאַציעס ציווילנע און קאַרנע אַפּאַזיציעס, אַדוואָלאַניעס, רעקורסען וועגען דירה אין אורזשאָנד-ראַזיעמטשי, וועגען פּעסער אין קאָמיסאַריאַט-רזשאָנדו און אַלע פּאָליצײַ-בעצירקען, אַקטען אינטערציזיעס, אַקטע דאַראָוויזנעס, קאַרנע ספּראַוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען. ספּעציאַליסט פון שותפות-אַקטען.

מיט אַכטונג

י. מאַנעלאַ רעכט-קאָנסולענט.

Dr. J. POLAKOW

קינדער-קראַנקהייטען

קאָנסטאַנטינער 37a

טעל. 39-75.

צוריקגעקערט

נעהמט אָן אין דער לעטשניצע אויף נײַערס מאַרק (פּעטריקאַווער 294) פון 2 ביז 3½ נאָכמ. און דערהיים אָן 3½–5 נאָכמ.

ארוהיג לעבען און רייכטום

פערזיכערט איך אַ לאָטעריע-לאָס פון דער גליקליכער קאָלעקטור

טעלעפאָן 7-87 **42 B. WEINBERG, Łódź 42** טעלעפאָן 7-87

פּיעטריקאָווער

פּראָבירט, און דאָס גליק וועט דיר שמייכלען!

פאַר אויסוועַרטיגע שיק איך גרויס לאָסען אויף רעכנונג P. K. O. № 61.016

בּיטשריפט-ביוראָ האַכבערג פאַנסקאַ 1 טעל. 36-77

ערלעדיגט אַלע ארט געריכטליכע- און שטייער-אַנגעלעגענהייטען אין אַלע אַמטען אויך אויף לאָדזער וואָיעוואָדזטווע ריעל און פּינקטליך.

באַמערקונג: וועגען פערשידענע שטייער-פראַגע נעהם איך פערזענליך אָן צווישען 5–6 נאָכמיטאָג.

פּערלס-ווארצען

קען מען קויפען אַמביליגסטען און אויף די בעקוועמסטע בעדינגונגען נאָר ביי דער לאַנג-יעהריגער פירמע

ל. ב. פּעפּער, ווסכאָדניאַ 42 טעל. 78-04

באַמערקונג: די קירזשנער-ווערקשטעל אויפ'ן אָרט. די אַרבייט ווערט אויסגעפיהרט פּינקטליך און ריעל

לעטשניצע

פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען און דענטיסטישער קאַבינעט.

בזשעזשינער 11, טעלעפאָן 37-63

אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָוונד.

ד"ר וואָלינסקי נאָז, האַלז, אויערן קר.	4—3
ד"ר הערשנער קינדער קראַנקהייטען	4½-3 11-9
ד"ר שיפּמאַן אינערליכע קראַנקהייטען	1—11
ד"ר לוביטש הויט און געשלעכט-קר.	1½—12½
ד"ר שמירגעלד נערוועז און גמסטינג קר.	2 -1
ד"ר גאָלדבלאַט אויגען-קראַנקהייטען	½—12½
ד"ר עליאַסבערג כירורגישע קראַנקה.	2—1
ד"ר בערגמאַן פרויען און געבורטס-הילף	4—3

סיסטאָ-סקאָפּיע, שפּראַך-שטערונגען ווי שטאַמלען א. א. ווי פּעקען-שטעלען, קינסטליכע בערג-זון-באַשטראַהלונג איבערשריצונגען, מאַסאַזשען, עלעקטריזאַציע, אָפּעראַציעס. אויף פערלאַנג—הויזווען און שטאָט.—אין לאַבאָראַטאָריום ווערען אָנגענומען אַלע ארט אַנאַליזען, ווי אויך פּלעגמע און בלוט

אימפּונגען געגען שקאַרלאַטין.

ד"ר לאַזשינסקי סטאָמאַטאָלאָג

צאָהן-אַרצט 1—10 3—6

קינסטליכע צייהן, קראָנען, פּאָמפּען א. ע. ה.

די לעטשניצע איז אויך טעטיג זונטאָג.

צו פערמיטען וואוינונגען

בעשטעהענד פון 1, 2, 3 און 4 צימערן און קיך

מיט אַלע בעקוועמליכקייטען

ערשטקלאַסיגע אויספּערטיגונג אויף פּאָמאָרסקאַ 41, ציגעל-גאַס 101

צו בעזיכטיגען אַ גאַנצען טאָג. נעהערע אינפאָרמאַציעס ערטיילט די ביוראָ פּאָמאָרסקאַ 41 טעגליך פון 12 ביז 2 נאָכמיטאָג. 2259

Dr. med.

L. Pikielny

אוראָלאָג

ספּעציעל אַרצט פאַר נירען, בלאָזען- און האַרן-קראַנק.

NAWROT 8

tel. 19-90

עמפּפאַנגט פון 4—7 אָוו.

Dr. ADAM

GROSGLIK

Al Kościuszki 27

tel. 51-78,

הויט און וועגערישע קראַנקהייטען און ליכט-הייל אינסט.

נעמט אָן פון 4—7 אין אָוונט

צוריקגעקערט

בעקאַנטמאַכונג.

דערמיט מאַך איך בעקאַנט, אַז דער בעוואוסטער כשר'ער

פּענסיאָנאַט „לאָנדאָן"

אויף ווישניאָווע גורע, ווילע קעמפּקע איז איינגעריכטעט צום ווינטער-סעזאָן און נעהמט שוין אָן געסט צו מעסיגע פרייזען. סאָלידע בעהאַנדלונג. צו ערפאַהרען ביי ליטערמאַן, סאָלנאַ 6, ס. איצקאָוויטש, פּאָמאָרסקאַ 33

LEKARZ DENTYSTĄ צאָהן-אַרצט

St. GELBERG

אַנדזשעיאַ 15, טעל. 08-31.

היילט גאַנץ פערנאַכלעסיגטע צייהן- און מויל-קראַנקהייטען, צאָהן-ציהונג אָהן שמערצען, היילט מיט ליכט-באַשטראַהלונג, ספּעציעלער לאַבאָראַטאָריום פון קינסטליכע צייהן

נעהמט אָן פון 9 פריה ביז 7 אָוונד.

אַבאָנעמענט-פּרייז: אין לאָדז – 5 זל. אַ חודש מיט אָנטראָגען אַ היים; אויף דער פּראָווינץ – 6 זל. אַ חודש; אין אויסלאַנד מיט 30 פּראָצ. טייערער. ...

אַנאָנסען-פּרייז: פאַר'ן טעקסט—15 גר. פאַר'ן טעקסט 40—; נאָך'ן טעקסט 1—; ... 100 פּראָצ. טייערער; ... 50 פּראָצ. טייערער ...

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman.

Czcionkami i druk „Najer Folksblat" Piotrkowska 21.